

veto

nummer 23

9 maart 1998

jaargang 24 - 1997-1998

algifte - Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

VAO's:
KU Leuven juridisch
op glad ijs

p. 3

Vijftig vrijkaarten
voor Fantastische
Film-festival

p. 6

Middelpunt:
burgeroorlog in
Algerije

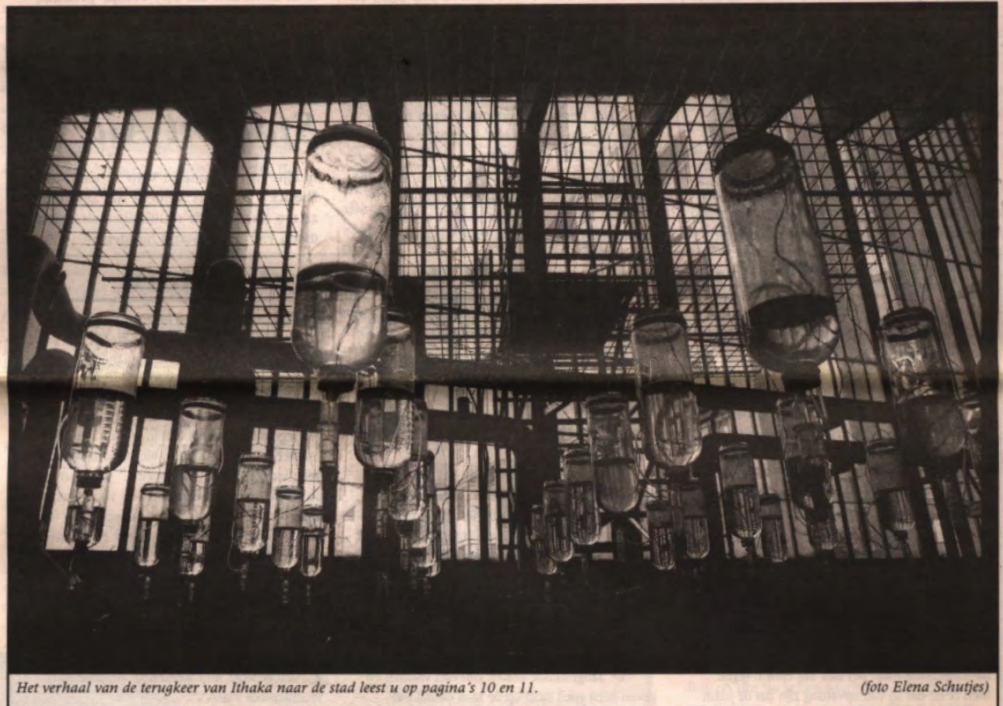
pp. 8-9

Onvrede bij aggregatiestudenten germaanse

Aggregatie germaanse beslaat 60 werkdagen te veel

Ben je vol motivatie om na je studies in het onderwijs te stappen en denk je eraan om tijdens je licenties de aggregatie-opleiding te volgen? Denk dan maar tweemaal na, want zoals de hervormde aggregatie-opleiding dreigt uitgevoerd te worden, haal je je een zware taak op je nek. Het lijkt wel alsof men van de lerarenopleiding een jaar extra wil maken. Dat is alleszins ook de bedoeling van erektor Dillemans die in zijn veelbesproken rapport de aggregatie wil onderbrengen in een volwaardige derde cyclus. Maar vooral de aggregatiestudenten van germaanse krijgen het nu al hard te verduren. Zij klagen aan dat zij meer moeite moeten doen om een aggregatiediploma te halen dan mensen van een andere richting, wat volgens hen niet zo is aan de Gentse universiteit. Ook het feit dat veel seminaries georganiseerd worden tijdens het tweede semester van de tweede licentie stemt hen niet gelukkig.

Tot voor enkele jaren telde de aggregatie-opleiding zeshonderd werkuren. Het ministerie van Onderwijs vond het raadzaam om het aantal werkuren op te trekken zodat leraren sterker in hun schoenen zouden staan als ze voor de klas verschijnen. In 1020 uren wou men er zo in slagen iemand voor te bereiden op de leraarstiel. Dat is op zich veel om te combineren met een licentie-opleiding van tweemaal vijftienhonderd tot achttienhonderd uur. Maar dat betreft

Het verhaal van de terugkeer van Ithaka naar de stad leest u op pagina's 10 en 11.

(foto Elena Schutjes)

enkel de theorie; de praktijk blijkt nog zwaarder uit te vallen. De germanisten die vorig jaar hun opleiding van 1020 uren aanvatten, vinden de werkdruk te hoog en sloegen aan het sifjeren. Ze stelden vast dat

als ze alle werkuren voor seminaries en taken optellen, de opleiding tussen de 1470 tot 1670 uren vergt. In vergelijking met de elfhonderd uur die is aangegeven in de programmabrochure, komt dat neer op zo'n

vijftig à vijfenzeventig fulltime extra werkdagen, gespreid over twee academiejaren van gemiddeld honderdvijftig werkdagen.

Professor Goethals, die zowel aan het hoofd staat van de aggregatie-opleidingen in germaanse als aan het hoofd van de sekte academische lerarenopleiding van deze universiteit, erkent dat dit nog moeilijk te combineren valt tijdens de licenties: "De minister heeft wel de bedoeling dat het nog combineerbaar blijft, al voegde hij daar zelf aan toe dat het waarschijnlijk niet meer gemakkelijk is. Maar op papier zou het dus zo georganiseerd moeten zijn dat het kan. Wij zelf hebben evenwel, vanaf de vernieuwing die we moesten doorvoeren omwille van het dekreet, gezegd dat dat kwasi onmogelijk is. Wie maximaal aan zijn licentie zelf werkt, kan dat hoegenaamd niet."

Burnout

De aggregatiestudenten van germaanse stellen de sekte academische lerarenopleiding van het Akademisch Vormingsinstituut voor Leraren concrete maatregelen voor op twee niveaus. Ten eerste eisen zij dat de werkdruk voor de tweedelssers, die het eerste slachtoffer werden, drastisch beperkt wordt zodat ze de aggregatie binnen de licenties kunnen afmaken. Professor Goet-
vervolg op p. 3

Inschrijvingsgeld volgend jaar 18.500 frank

Morgen wordt er op de Akademische Raad beslist over het advies van de Vlaamse Interuniversitaire raad (Vlir) om het inschrijvingsgeld aan te passen aan de gezondheidsindex. Als het advies gevolgd wordt — wat de algemene verwachting is — betaal je vanaf volgend jaar 18.500 frank om je in te schrijven.

Sinds het academiejaar 1995-96 worden de inschrijvingsgelden geïndexeerd overeenkomstig de evolutie van het gezondheidsindexcijfer. Daarvoor moeten twee voorwaarden vervuld zijn: ten eerste moeten de vastgestelde bedragen binnen de dekretaal vastgelegde grenzen vallen en ten tweede moet de index minstens twee procent gestegen zijn sedert de laatste aanpassing. De laatste aanpassing gebeurde in september 1995: toen werd het inschrijvingsgeld verhoogd van 17.500 frank naar 18.000 frank. Gezien de gezondheidsindex met ongeveer drie procent gestegen is sinds

1995, adviseert de Vlir nu dus een verhoging tot 18.500 frank. Het inschrijvingsgeld van de beursstudenten blijft bij het oude — 3.200 frank. In tegenstelling tot de situatie in 1995 worden de bedragen voor bijna-beursgerechtigden nu wel verhoogd met tweehonderd frank tot 9.700 frank.

Deze verhoging geldt voor alle Vlaamse universiteiten met enig voorbehoud voor de VUB, omdat zij zich op dit moment "in een inhaalperiode bevindt". In Brussel lag het inschrijvingsgeld immers gevoelig lager, dit academiejaar verhoogde de VUB het inschrijvingsgeld met ongeveer 3.000 frank om op hetzelfde niveau als de andere universiteiten te komen. "De VUB streeft er weliswaar naar om tegen het academiejaar 2000-2001 op hetzelfde niveau te staan als de andere Vlaamse universiteiten", aldus de tekst van de Vlir.

(rg)

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.be

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze wegge laten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Student Aid (1)

Dit is een reactie op de lezersbrief van Thierry Laenen en op de vrije tribune van Manu Dierickx Visschers in Veto 22.

Bij de reisebeurs, één van de drie luiken van onze beurs, werden wel degelijk criteria gebruikt. De onderliggende filosofie van de reisebeurs was dat reizen naar ontwikkelingslanden met de rugzak een manier is om in contact te komen met de cultuur van de mensen in deze landen zodat de problemen van de ontwikkelingslanden niet langer een ver-van-mijn-begedoe blijven. Voor die stands van de landen hebben we geopteerd voor niet-kommerciële standhouders — behalve Connections omdat zijn sponsor waren — zoals buitenlandse studenten, studenten en ambassades.

Wat betreft de kritiek op de sponsoring door Banco willen we zeker niet beweren dat de activiteiten van de grote banken allemaal etisch verantwoord zijn. Toch willen we aanstippen dat ook de KB een etisch product op de markt heeft en dat in het kader van onze campagne een artikel over etisch beleggen is verschenen in het Banco-tijdschrift. Dat KB ook HSA (en dus haar

pakket van etisch beleggen) in haar portefeuille heeft, wordt hier onder de tafel gevraagd. Ook andere etische beleggingsfondsen zijn spin offs van grote 'stout' banken (bijvoorbeeld het 'krekelsparen' van ASLK). Alleen van de NGO Alterfin kan voorlopig de neutraliteit worden volgehouden.

Ten slotte willen we hierover opmerken dat we niet beweren de ideale mix tussen bewustmaking en de grote massa gevonden hebben maar een poging gedaan hebben om dit te verwezenlijken en dat onze campagne niet enkel bestond uit activiteiten maar dat het inhoudelijke aspect ook werd ingevuld door de verspreiding van onze publicatie, voorstellingen van de themavideo in de aula's, sensibiliseringsaffiches en een sensibiliseringsactie aan het station.

Wat betreft de Vrije Tribune van Manu Dierickx Visschers zijn er enkele verkeerde interpretaties geweest met betrekking tot de voorstelling van ons thema in onze publicatie. Ten eerste kadert ons thema niet in de 'Werk aan de Wereld'-campagne van de meeste NGO's, alhoewel er een zekere overlapping is. Ten tweede beweren wij nergens dat de multinationale ondernemingen (MNO's) de oorzaak zijn van de armoede van de mensen in ontwikkelingslanden. In

ons artikel zeggen we enkel dat de MNO's driekwart van de wereldhandel controleren en tachtig procent van de grond bestemd voor de productie van exportgoederen. Is dat een demonisering van de MNO's? Toch kan men niet ontkennen dat vele MNO's verantwoordelijk zijn voor verschillende wanpraktijken in de derde wereld. Naast die negatieve effecten hebben MNO's evenwel ook positieve effecten zoals technologie-overdracht en de creatie van werkgelegenheid. Vervolgens zeggen wij nergens dat het Noorden de oorzaak is van de armoede in het Zuiden. Naast de rol van het Noorden mag men de rol van vele corrupte leiders en het slechte overheidsbeleid in verscheidene ontwikkelingslanden niet vergeten. Ten vierde beweren we niet dat de prijzen van koffie en degelijke volledig van bovenaf moeten worden opgelegd maar enkel dat er afspraken moeten komen om de prijzen van de grondstoffen op de wereldmarkten te stabiliseren. De meeste ontwikkelingslanden zijn immers voor een groot deel afhankelijk van de export van enkele grondstoffen zodat sterke prijschommelingen ernstige gevolgen hebben. Tot slot beweren wij niet dat de konsument in het Noorden meer moet betalen voor producten als koffie, maar dat de boer een eerlijke prijs moet krijgen voor zijn produkt. We willen de student aanzetten om een 'eerlijk' produkt, dat niet noodzakelijk duurder is dan andere, te kopen.

Danny Verspreet, Student Aid, Master of Science in Economics

Student Aid (2)

In zijn vrije tribune in Veto 22 valt Manu Dierickx Visschers Student Aid aan omdat zij ten onrechte de multinationals beschuldigen van het in stand houden van de on-

gelijkheid tussen Noord en Zuid. Hij ontkent ook dat de nieuwste fase van het 'globaliserende kapitalisme' bestaat uit dat die kontradictorisch zou zijn met een 'evenwichtige handelsrelatie'. Vervolgens zegt hij dat het rijke noorden zijn rijkdom niet met het arme zuiden moet delen, dit in tegenstelling tot wat de sovjetvriendjes van 'werk aan de wereld' en Student Aid beweren.

Het is korrekt dat 'de multinationals' niet verantwoordelijk zijn voor de economische achterstand van de derde wereld, dat is het gevolg van de eerste koloniatiegolf, die de prijs van grondstoffen enorm gedrukt heeft. Het is ook zo dat die multinationals alleen maar de middelen hebben om via hun paramilitaire legerjes in te grijpen in de derdewereldlanden dankzij een bestaande vraag naar goedkope producten in het westen, een vraag die nog gestimuleerd wordt door de media en de consumptie-maatschappij in het algemeen. Het is ook zo dat het uiteindelijk de grote aandeelhouders van de wereld zijn die de beslissingen nemen voor de 'bedrijfslogo's'. Maar het feit dat de multinationals tachtig procent van de produktiegronden in bezit hebben, geeft hen al een zeer sterk wapen om de bestaande toestand in stand te houden en zelfs te verergeren.

Dierickx Visschers schrijft daarover "raak nooit aan het vrije prijsmechanisme of bereid je anders voor op toestanden zoals in de Sovjetunie". De derdewereldlanden zitten echter in de volgende positie: betaal met geld of met je leven, een uithongeringstrategie die ondermeer in Ethiopië zeer efficiënt was. De auteur is dan waarschijnlijk ook tegen het stalinistische België waar de apoteker zijn prijs niet mag verhogen als hij ziet dat de klant zo ziek is, dat hij maar twee keuzes heeft: afdoeken of sterven. Ik wens hem nog veel succes met zijn filosofische studies.

Joeri Dillen, student ir. architectuur

Misvattingen van het KVHV over de islam

De eerste keer dat ik in contact kwam met het KVHV was aan het begin van dit academiejaar toen mijn ouders, tijdens de wekdagen, plotseling 250 frank aan de postbode, nota bene aan de voordeur, moesten betalen voor een of andere vereniging. Mijn ouders, zich van geen kwaad bewust betaalden het betreffende bedrag zonder zich verder vragen te stellen. Later kom ik tot de konklusie dat ikzelf, ongewild, werd ingeschreven bij een Vlaamsnationalistische studentenvereniging. Ondanks hun opvatting betreffende mijn "achtergrond", vonden ze het zeer logisch mij ook in hun vereniging op te nemen.

Mijn nieuwsgierigheid trok ik op onderzoek uit en ontdekte ik enkele artikels, gepubliceerd in hun blad 'Ons Leven' die op een zeer onkritische en op zo goed als niet-wetenschappelijke basis geschreven zijn. Ik gun hen het recht op vrije meningsuiting maar het stak mij enorm tegen toen ik las dat zij van opvatting zijn dat de islam moet tegengehouden worden wil men het Westen uit de klauwen van de in schapenvacht vermomde wolven-imam redden. Eerst graag enkel tegenstrijdigheden in verband met hun visies. Ten eerste is één van hun pijlers, om niet te zeggen hun belangrijkste, de Vlaamse identiteit, wat ik niet verder hoeft te verklaren, meen ik. Daarbij sluiten zij zich aan bij de stelling dat ieder volk ook recht heeft op een eigen identiteit en een zekere mate van autonomie. In hun artikel 'De oprukkende islam: een gevaar voor onze maatschappij' is de auteur van mening dat "de Tsjetsjens zich vooral

niet mogen afscheiden" en keurden zij het optreden van de Russen nog goed ook, alleen omdat zij de landen daaronder die overwegend islamitisch zijn, zien als potentieel gevaar. Enig argument volgens de auteur zijn de gebeurtenissen van 1453... Verder ziet hij de gehele islamitische wereld als gevaar waarbij hij voorstelt om alle grenzen van Zuid-Europa te sluiten.

In het tweede artikel wordt het fundamentalisme onder de loep genomen, wat op zich een goede zaak is. De auteur van het artikel haalt echter verschillende koransitaten aan en leidt de lezer op een zeer sluwe manier, althans de minder kritische lezer, naar zijn persoonlijke visie. Die luidt als volgt: alle moslims waar ook zijn van nature uit fundamentalisten, terroristen en een groot gevaar, omdat de islam dit duidelijk voorschrijft in de koran.

De aangewende situaties zijn niet volledig en geven geen goed zicht op de zaak omdat het meestal maar stukken zijn van zeer lange periodes en omdat meestal ook een slechte vertaling gebruikt is, in die zin dat men voorkeur had voor een aggressieve en negatieve terminologie. Bijvoorbeeld: 'Verzamel hen die verkeerd deden, samen met hun vrouwen, en met dat wat zij verkeerden in plaats van Allah, en stuur hen de weg op naar het hellevuur' (37:22-23). Om dit voor de gemiddelde lezer te verduidelijken neemt men best twee verzen erbij namelijk: '21. (Allah zal zeggen:) Dit is de Dag der Beslissing die hij plecht te verloochenen. 22. Verzamelt de onrechtvaardigen,

hun metgezellen en hetgeen zij aanbaden. 23. Naast Allah. Leidt hen dan naar het pad van het Vuur. 24. Doch houdt hen staande want zij moeten worden ondervraagd.' en in het volgende voorbeeld heeft men de betekenis van 'ongelovige' verkeerd verklaard "Wanneer gij de ongelovigen tegenkomt, houdt dan in op hun nek en wanneer gij onder hen een bloedbad aangericht hebt, bindt hen in de boeien." Hier heeft men één enkele vers nog eens ingekort want oorspronkelijk staat er: "Wanneer gij de ongelovigen (in oorlog) ontmoet, treft dan hun nek en wanneer gij overwinnaar zijt, bindt hen dan vast. En wanneer de oorlog opgehouden is, laat hen dan vrij uit gunst of voor een losprijs. Zo zij het. En indien Allah wilde, had Hij hen Zelf kunnen bestraffen. Doch Hij wilde sommigen uwer door anderen op de proef stellen. En degenen die terwilte van Allah worden gedood, hun werken zal Hij zeker niet vruchteloos maken."

Op zich zijn de boodschappen hierin vrij hard maar de term ongelovige wordt gehanteerd voor de veelgodendienaars, en diegenen die het geloof in een god of rug hebben toegekeerd, de benaming voor de kristenen en de joden is "de mensen van het Boek". Daarnaast heeft de auteur ook de term 'islam' verkeerd verklaard door enkel te schrijven dat die onderverping betekent, in de hoop dat de lezer zou denken dat het om een onderwerpen gaat van andere, niet-islamitische volkeren, het is echter de onderverping van het individu ten opzichte van God, van de vrome moslim die zijn lot toevertrouwt aan God of zich volledig aan hem overgeeft. En om nog alles te vervolledigen, aangezien het kristendom ook niet zo tolerant was ten opzichte van de islam en het jodendom, verklaart hij doodleuk "geschiedkundig onderzoek heeft aangetoond dat de inkwistie helemaal niet zo gruwelijk was zoals men het zich steeds voorstelt."

Konklusies: 1) Het KVHV heeft het risico genomen om één van hun "aartsvijanden" (mij, moslim zijnde) binnen in hun studentenorganisatie te brengen. 2) Omdat ik moslim ben en een islamitische opvoeding heb gehad, ben ik staatsgevaarlijk, immers ik ben verplicht om los te hakken op de nek van mijn medestudenten, anders kan ik mezelf niet als goed moslim beschouwen... Ach ja, dat noemt men vrije meningsuiting en zich vergissen is menselijk...

Omar Fathi, Iste kan arabistiek en islamkunde

Uso

Ik wil graag reageren op de uitspraak van Pieter Leenknegt in het artikel in Veto 22: "Night of the Proms? Uitverkoop". Daar wordt immers gezegd dat "als je naar een konsert van het Universitair Symfonisch Orkest (Uso) gaat kijken, dan merk je dat bepaalde stukken boven hun petje gaan... Bovendien zijn er al zoveel "gewone" klassieke symfonische konserten". Als voorzitter van het USO schrok ik van deze uitspraak, verschenen net één week voor onze intussen gekende aulakonserten. Kan het feit dat wij in dezelfde week van de VRG-Ekonomika Proms optreden een mogelijk motief zijn voor deze negatieve reclame?!

Er zijn inderdaad veel klassieke konserten, maar in hoeveel gevallen zijn ze betaalbaar voor de gewone student? Onze aulakonserten zijn overal gratis en een dergelijk ernstig gehalte als de konserten van de Beethovenakademie of van de andere "grote" ensembles. Ook wij zijn studenten die van een studententoeke sfeer houden. De Vetolezers die reeds meerdere malen naar onze konserten kwamen, zullen kunnen getuigen dat de muzikale kwaliteit van het Uso meestal tot positieve reacties leidt. Ons Begijnhofkonsert van november is daar misschien wel het beste bewijs van. Ik geef toe dat sommige werken die wij op ons programma zetten een risico inhouden. Wij zijn geen beroeps en durven wel eens een steekje laten vallen. Mochten wij promsmuziek spelen dan zouden wij er sneller in slagen een kwasi-perfekt muzikaal programma neer te zetten.

Ik denk niet dat men de beide konserten met elkaar mag vergelijken. Wil men dat toch doen dan kan ik alleen maar zeggen dat een echt klassiek programma zouw een hoger (muzikaal) niveau hebben en aldus meer risico's inhouden. Maar of het voor ons té hoog gegrepen is zeer te vraag. Aan diegene die twijfelen aan de kwaliteit van het Uso zou ik aanraden zelf te komen luisteren naar onze aulakonserten nu dinsdag en donderdag.

Koen Bouve, voorzitter Uso, student gemeense talen

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven. De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Hoger inschrijvingsgeld voor zes VAO's

Maandag wordt op de Akademische Raad beslist over de toelatingsvoorwaarden van de voortgezette academische opleidingen (VAO's) voor het academiejaar 1998-99. Er ligt een voorstel ter tafel om een hoger inschrijvingsgeld te vragen voor zes VAO's, dat is er één meer dan dit academiejaar. De opleiding die er dit jaar aan toegevoegd wordt is seksuologie, een voortgezette opleiding die je kan volgen na de licenties in de familiale en seksuologische wetenschappen. Omdat er dekretaal nog steeds geen criteria zijn vastgelegd voor welke VAO's hoger inschrijvingsgeld gevraagd mogen worden en welk bedrag het maximum is, lijkt de KU Leuven zich juridisch gezien op glad ijs te begeven. De studentenbeweging blijft alvast bij haar standpunt dat ze inmiddels met enkele akties al verduidelijken: VAO's mogen niet meer kosten dan opleidingen van de eerste en tweede cyclus.

Jaarlijks moet aan de Akademische Raad voorgelegd worden voor welke VAO's een hoger inschrijvingsgeld gevraagd zal worden. Dekretaal wordt er voor de VAO's een onderscheid gemaakt tussen specialisatie-opleidingen en aanvullende opleidingen. De specialisatie-opleidingen bestaan voor ten minste twee derden uit opleidingsonderdelen die niet binnen een andere academische opleiding van de eerste of tweede cyclus voorkomen en een specialisatie in een studiegebied beogen. De aanvullende opleidingen omvatten daarentegen in hoofdzaak opleidingsonderdelen uit andere eerste- of tweedecyclusprogramma's en zijn gericht op een aanvulling van één of meerdere academische opleidingen van de tweede cyclus. Dit jaar wordt een hoger inschrijvingsgeld aangevraagd voor vier specialisatie-opleidingen — met name European studies, Eastern Mediterranean archaeology, public administration and laws — en voor de twee aanvullende opleidingen: psychotherapie en seksuologie.

Vorig jaar vergat men een verhoging aan te vragen voor de opleiding seksuologie, met als gevolg dat het inschrijvingsgeld dit academiejaar de gewone 18.000

frank bedroeg. Nu wil men de toestand weer aanpassen aan het academiejaar 1996-97, toen er voor de opleiding seksuologie wel een hoger inschrijvingsgeld werd gevraagd. De reden die men voor deze verhoging — net als bij psychotherapie — aanhaalt is "de intensieve supervisie van de stage." De specialisatie-opleidingen zijn dan weer voornamelijk gericht op het buitenland. Dit brengt volgens professor Hoornaert met zich mee dat "als er een lager inschrijvingsgeld is vergeleken met gelijkwaardige opleidingen in het buitenland, buitenlandse studenten denken dat deze opleidingen minderwaardig zijn. Anderzijds wil men gespecialiseerde lesgevers aantrekken, wat de opleiding ook effectief duurder maakt."

Werkgroep

Met de aangehaalde redenen wil de KU Leuven blijkbaar aansluiten bij de criteria die in het voorstel tot wijziging van het universiteitsdecreet zijn opgenomen ter rechtvaardiging van een hoger inschrijvingsgeld voor de VAO's. In het voorstel werden immers als mogelijke criteria ondermeer het aantrekken van hoog gespecialiseerd personeel, de bijzondere faciliteiten van de opleiding en de bijdrage die in het buitenland gevraagd wordt voor gelijkwaardige opleidingsinitiatieven vermeld. Het voorstel waarin deze criteria zijn opgenomen is nochtans op de lange baan geschoven. Er wordt immers een werkgroep opgericht in de schoot van de Raad voor Hoger Onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) om de reglementering van de VAO's te herbejken.

Het feit dat het universiteitsdecreet niet gewijzigd is, brengt echter met zich mee dat de verhogingen van de inschrijvingsgelden van de zes VAO's wel eens ongrondwettelijk zou kunnen zijn. In 1996 vernietigde het Arbitragehof al een dekretswijziging die de universiteiten toeliet voor de helft van de VAO's een hoger inschrijvingsgeld te vragen. De vernietiging werd toen verantwoord doordat er geen maximumbedrag was vastgesteld en er evenmin criteria werden aangegeven die richtinggevend waren bij het uitoefenen van de aan het universiteitsbestuur toevertrouwde bevoegdheid. Het legaliteitsbeginsel van artikel 24 B5 van de Grondwet

bepaalt immers dat de inrichting van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door een dekreet: een verhoging van de inschrijvingsgelden behoort, volgens het Arbitragehof, tot de inrichting van het onderwijs.

Deze vernietiging heeft, volgens gezaghebbende juristen, als gevolg dat de vroegere regel herleeft, ook al is die aangetast door dezelfde gebreken op grond waarvan de nieuwe regel vernietigd werd. Het gevolg hiervan is dat de universiteitsbesturen op dit moment de inschrijvingsgelden zonder beperking kunnen verhogen. Dit strookt dus niet met de grondwettelijke bepaling die vereist dat de criteria waarop het universiteitsbestuur zich kan baseren om de inschrijvingsgelden te verhogen bepaald moeten worden bij dekreet.

De KU Leuven handelt dus wel dege-

lijk conform de dekretele bepalingen, als ze de inschrijvingsgelden van enkele VAO's willen verhogen — er is immers geen dekretele beperking meer. Maar dit dekreet strookt dus nog minder met het legaliteitsbeginsel van artikel 24 B5 van de Grondwet, dan de reglementering die in 1996 door het Arbitragehof werd vernietigd. Omdat de regeling van 1991 herleeft is het echter niet meer mogelijk deze bepaling rechtstreeks aan te vechten met een beroep tot nietigverklaring voor het Arbitragehof. De termijn van zes maanden na de bekendmaking is immers al lang verstreken. Maar men kan aan de rechter wel nog een wetigheidstoesticht vragen. Via de zogenaamde prejudiciële vraag kan een rechter aan het Arbitragehof vragen na te gaan of een bepaalde wet niet ongrondwettig is. Als het Arbitragehof hier bevestigend op antwoordt, mag de rechter deze wet niet toepassen. In de huidige situatie kan een student de betaling van het hoger inschrijvingsgeld weigeren of het bedrag als onverschuldigd terugvorderen voor de burgerlijke rechter.

Raf Gerits

Aggregatie

vervolg van p.1

hals beloofde dat daarover gepraat zal worden en dat men ook zal proberen om dergelijke problemen de komende jaren te vermijden, dus nog voor de opleiding ten gronde geëvalueerd en aangepast zal worden. Een betere spreiding van het werk over de licenties kan immers al enkele klachten teniet doen. Daarnaast moeten alle partijen — dus niet alleen germaanse of letteren — dringend rond de tafel gaan zitten met oog op een aanpassing van het gehele programma.

Als je voor een aggregatiediploma een extra jaar moet studeren, wordt de zaak gevoelige materie want dan kom je in het vaarwater van het democratiseringsdebat: wie kan er een jaar bovenop betalen en welke studiebeurzen worden daarvoor dan voorzien? De 'aktievoerders' verwerpen de hervormingen vanuit het ministerie niet. Integendeel, ze menen dat een degelijke lerarenopleiding, met veel aandacht voor praktijkgericht werken, hoedanook een absolute must is. Maar, zo stellen ze, als uit de praktijk blijkt dat het afwerken van de opleiding niet kan binnen de licenties, dan moet de universiteit konsekvent zijn en een extra jaar promoten. Van de KU Leuven wordt dus geëist dat ze of ervoor zorgt dat de lerarenopleiding binnen de licenties

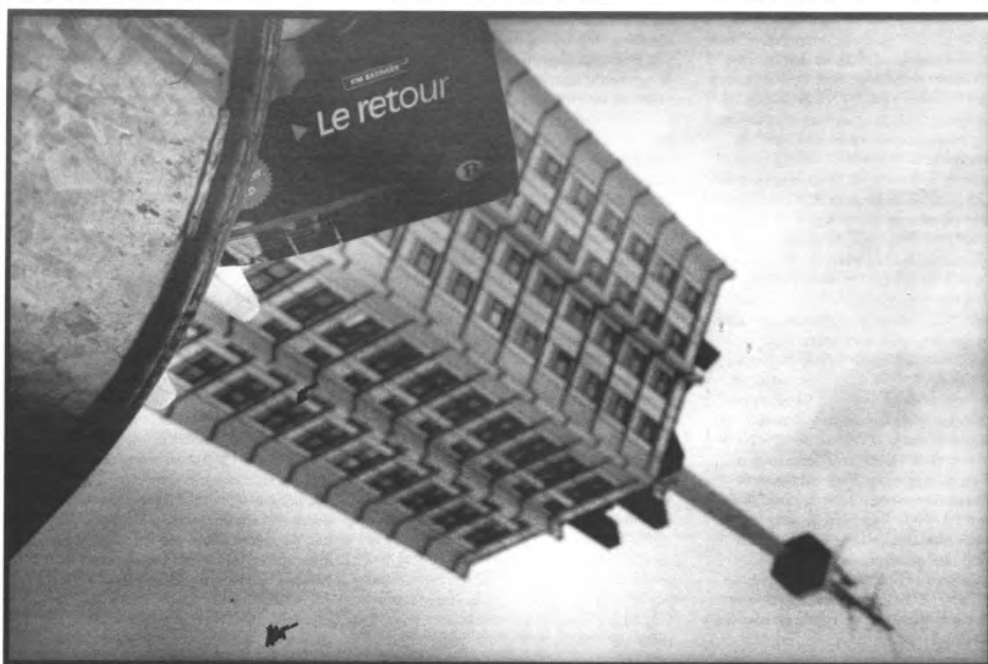
kan worden afgehandeld, of dat ze van meet af aan duidelijk maakt dat de opleiding beter in een extra jaar kan worden gevolgd. De studenten menen dat als de universiteit deze keuze niet maakt, heel weinig studenten nog een aggregatie-opleiding zullen willen volgen, wat uiteindelijk tot een lerarentekort zal leiden. Er zijn namelijk al beduidend minder studenten die zich inschreven voor aggregatie. De enkelingen die het toch nog proberen, zeggen gekonfronteerd te worden met een burnout nog voor de start van een ongetwijfeld boeiende onderwijscarrière.

De germanisten hopen dat ook studenten uit andere richtingen meewerken aan de hervormingsdialoog, wat lijkt te lukken. Onder andere de romanisten steunen de voorstellen van de germanisten. Wel is het zo dat zijzelf in een mindere mate te lijden hebben onder de zwaarte van de opleiding, maar evenzeer de invulling ervan op bepaalde punten onzinnig vinden. Kernpunt in die hele hervormingsdialoog is de verrekking van het aantal uren dat een student werkt voor zijn aggregatie en dan vooral voor de voorbereiding (met inbegrip van de les zelf en de nabespreking) van een les. De officiële verrekking daarvan gebeurt interuniversitair. Momenteel is bepaald dat er vijf uren aan één les besteed worden.

Uit de eisenbundel van de germanisten blijkt dat ze het praktijkgerichte van de opleiding erg zinvol vinden en dat het theoretisch gedeelte van de opleiding als eerste geslactolferd zou mogen worden. Dat klinkt erg logisch als je weet dat veel studenten die de lerarenopleiding volgen, vragen hebben bij de relevantie van de theoretische vakken. Vooral de nieuwe pedagogisch-didactische seminars moeten het ontgelden. Die seminars worden door de pedagogen met de hulp van vakdidaktici en enkele aggregatiestudenten verzorgd voor alle aggregatiestudenten en gaan over actuele problemen zoals drugspreventie op scholen. De studenten klagen aan dat het in dit geval niet om seminars gaat maar om een verkapt vorm van hoorcolleges.

Professor Goethals duidt als oorzaak daarvan een personeelsgebrek aan dat niet toelaat in kleine groepjes te werken. Ook de rampzalige organisatie van de seminars wordt op de korrel genomen. Bedoeld wordt niet alleen de overbelasting in het tweede semester van de tweede licentie, maar ook de onduidelijkheid over de taken die voor dat seminarie gemaakt moeten worden. Wat de relevantie van de theoretische vakken aangaat, heeft professor pedagogie Janssens al van zich laten horen. Hij vindt een academische lerarenopleiding die enkel praktijkgericht werkt te eng: "De opdracht van lesgever moet gekaderd worden in een bredere verantwoordelijkheid als opvoeder van de jongeren waarmee zij werken en in een ruimere maatschappelijke context waarvan zij als leraar deel uitmaken."

Hans Declercq

(foto Jeroen Lissens)

Proef het verschil

Ombudsman moet permanent en onafhankelijk worden

Een degelijke ombudswerking is essentieel voor het goede verloop van een examenperiode. Studenten kunnen bij de ombudsman terecht wanneer ze een ernstige reden hebben om een examen te verplaatsen of wanneer ze afzien van deelname aan één of meerdere examens. Hij is ook de persoon waar je kan protesteren wanneer je meent dat je door een bepaalde prof niet eerlijk behandeld geweest bent. Voor de studenten dus een uiterst belangrijk persoon tijdens de examens. Kringraad, de onderwijskoepel van Loko, hield de afgelopen weken een rondvraag over de ombudsfunctie in de verschillende fakulteiten. Een aantal resultaten over problemen die de studenten ernstig kunnen benadelen.

Ondanks zijn centrale rol tijdens de examens is er geen speciaal statuut voorzien voor de ombuds. Het zijn meestal assistenten die gevraagd worden om deze functie waar te nemen. Dat leidt in een aantal gevallen tot problemen. De assistenten zelf kan weinig verweeten worden. Integendeel, vaak hebben zij reeds een overvolle agenda en ze worden dan ook nog eens 'overvallen' met de vraag om in eerste of tweede zit ombuds te spelen. De assistent wordt zo goed als niet vergoed voor dat extra werk. Hij wijdt kostbare tijd en energie aan de uitoefening van de ombudsfunctie in plaats van aan zijn doctoraat. Er zijn verhalen bekend van een ombuds in een eerste kandidatuur die van zes uur 's morgens tot elf uur 's avonds werd opgebeld door studenten. Alhoewel zo'n situatie een uitzondering is, geeft het een idee van de potentiële zwaarte van de functie. Het is dan ook vaak lang zoeken naar iemand die deze taak op zich wil nemen.

Nog minder vanzelfsprekend is het om iemand te vinden die de functie gedurende enkele opeenvolgende zittingen of academiejaren wil uitoefenen. Hierdoor kan er ervaring en continuïteit ontbreken. Los daarvan kan men zich ook afvragen of het wel wettelijk is dat personen die op geen enkele manier opgeleid zijn om dergelijke taken waar te nemen, deze voor de studenten toch bijzonder belangrijke functie op zich nemen. Alhoewel de kringen terzake mogelijke problemen signaleren, beschouwen zij dit niet als het voornaamste probleem.

Dat voornaamste probleem is de (on)afhankelijkheidspositie van de ombuds. Wanneer een student vindt dat hij door een prof niet korrekt behandeld is, wordt dit meestal doorgegeven aan de ombuds. Die neemt contact op met de voorzitter van de examencommissie, waarna er verdere maatregelen genomen kunnen worden. De ombuds is dus het doorgeefluik tussen de student en hogere instanties. De drempel is voor studenten veel lager als ze naar de ombuds in plaats van naar de voorzitter van de examencommissie moeten stappen. Bovendien heeft die voorzitter, per definitie een prof, in volle examenperiode niet veel tijd en is vaak moeilijker bereikbaar. Het principe van een ombuds die als tussenpersoon tussen de studenten en de professoren

optreedt en die de belangen van de student verdedigt, is een logische stap.

Dit systeem werkt echter alleen als de ombuds in alle onafhankelijkheid de belangen van de student kan verdedigen. En net daar wringt het schoentje. Omdat de ombuds vaak een assistent is die nog moet dokteren, is hij afhankelijk van professoren. Ook een reeds gedoktoerd assistent die aan het begin van een academische carrière staat heeft er alle belang bij zo weinig mogelijk profren voor het hoofd te stoten. Dat maakt het voor een ombuds bijzonder moeilijk om in geval van conflicten tussen een prof en een student op een doortastende manier op te treden. Niet minder dan tien kringen melden uitdrukkelijk dat deze constructie bij hen voor problemen zorgt. In theorie zou een student ook rechtstreeks naar de voorzitter van de examencommissie kunnen stappen maar niet iedereen, zeker in de kandidaturen, heeft hiervoor het lef. Eind september 1997 onderzocht Veto nog in hoeverre een prof sociologie geëksperimenteerd had tijdens de examens, mogelijk met nadelige gevolgen voor de studenten. Er werd toen gesteld dat "een groeide reactie van de ombudsman uitbleef omdat de vrijheid van de examinator daarvoor te groot is". Misschien had een sterkere positie van de ombuds toen een krachtadiger optreden mogelijk gemaakt.

De vraag kan gesteld worden of het niet beter zou zijn een volledige onafhankelijke ombudsfunctie met ruimere bevoegdheden in te stellen. Een afzonderlijke functie die wordt waargenomen door iemand die geen academische ambities heeft. Er

zou ook meer continuïteit en een betere vorming van de ombuds kunnen worden uitgewerkt. Het grote probleem in het verleden was dat de universiteit moeilijk iemand kon aannemen voor een taak die slechts vier à vijf maanden per jaar uitgeoefend wordt. Misschien komt hier de komende jaren wel verandering in. De Leuvense onderwijsraad denk momenteel na over een permanente ombuds. Deze zou, naast het waarnemen van de ombudsfunctie tijdens de examens, ook een aanspreekpunt kunnen zijn tijdens het academiejaar voor studenten die rond een bepaald punt vragen of problemen hebben. De permanente ombuds zou hierop kunnen antwoorden of de student doorverwijzen naar minder gekende diensten — buiten de eerstejaars dan die nu steeds een monitor hebben. Er zou meteen een verbindingspunt ontstaan tussen de individuele student en de universitaire diensten. Vaak komen nu vragen terecht bij de monitor of de voorzitter van de permanente onderwijscommissie, en die hebben daar niet steeds de tijd of de specifieke kennis voor. Een dergelijke ombudsdienst, indien niet waargenomen door een lid van het assistentiekorps, zou in alle opzichten veel onafhankelijker kunnen werken en hierdoor de belangen van de student ten opzichte van de profren veel beter kunnen verdedigen. Alhoewel er op deze manier aan vele klachten van de studenten zou verholpen worden, liet de academische overheid al verstaan dat de nodige middelen ontbraken om een dergelijk project te financieren.

Claude Seyns

Nadenken over het rapport-Dillemans

De pleinvrees der academici

Eoewel het voortgangsrapport over de optimalisering van het universitaire onderwijs van ererector Roger Dillemans erg ijverig gelezen werd, bleef het openbare debat erover uiterst beperkt. De voornaamste actoren hielden zich naar buitenuit op de vlakte om de onderhandelingen binnenskamers niet te verstoren. In afwachting van een vervolg op het eerste rapport-Dillemans — dat eerstdaags wordt verwacht — vroeg het tijdschrift *Ons Erfdeel* aan vier academici van verschillende universiteiten om een commentaar te schrijven bij dat rapport. De vier auteurs slagen er evenwel niet in om zich te bevrijden van de specifieke gevoeligheden van hun eigen kampus. Hun essays laten zich dan ook in de eerste plaats lezen als een handleiding bij het overleg over de rationalisering van het hoger onderwijs.

ten spijt stonden de afgelopen dertig jaar in het teken van de universitaire expansie. Maar de uitbreiding van het Vlaamse academische net schijnt nu onvoldoende te werken en bovendien handenvol geld te kosten. Vandaar dat de politieke en academische wereld zich vandaag de dag buigen over een rationalisatie of optimalisatie die zijn weerslag vindt in de rapporten van Dillemans.

Het lijkt er dus naar dat Westerlinck ruim vijfendertig jaar na zijn uitspraken gelijk krijgt. De regionale verspreiding vindt geen verdediging meer in de demokratisering van het onderwijs, stelt VUB-socioloog Mark Elchardus vast. De "oude sociale ontoegankelijkheid" is er niet mee uit de wereld geholpen, integendeel zo blijkt: "de hedendaagse universiteit is weinig toegankelijk voor kinderen uit bescheiden gezinnen, onvoldoende toegankelijk voor permanent onderwijs en nagenoeg ontoegankelijk voor afstandsonderwijs via de nieuwe communicatiemiddelen." Maar het is nog lang niet zeker dat uit die rationele probleemstelling een even rationele oplossing zal voortkomen. Alle auteurs hebben bij Dillemans gelezen dat "particuliere (neven-) doelstellingen" niet meer mogen doorwegen in het optimaliseringsdebat, maar zij geloven er geen woord van. Een konsekwente doorvoering van dat uitgangspunt kan immers enkel leiden tot de "revolutionaire scenario's" waarvan Dillemans zich naar eigen zeggen ver weg wil houden.

Regionale en levensbeschouwelijke argumenten zullen in de aan de gang zijnde discussie dan ook de boventoon blijven voeren, omdat het bij uitstek politiek gekleurde argumenten zijn. De "nieuwe politieke cultuur" die Dillemans pleit in het onderwijsbeleid komt er voorlopig niet volgens ererector Etienne Vermeersch van de Universiteit Gent: "Je kunt niet de ene dag een vertoog houden dat alleen verwijst naar 'objectieve' maatstaven bij het invoer-

ren of opheffen van opleidingen en de volgende dag betreuren dat je een maatregel niet kunt nemen omdat die 'politiek niet haalbaar' is." Vermeersch betreurt dat de hypothese van één "Universiteit Vlaanderen" — met meerdere kampussen — door Dillemans zelf resoluut wordt afgewezen wegens te verschromelend: "Het grote voordeel van één universiteit Vlaanderen, met één Raad van Bestuur, zou erin bestaan dat wereldbeschouwelijke aspecten geen rol meer zouden spelen in het efficiënt gebruik van middelen voor onderzoek en onderwijs en dat de regionale aspecten aan de plaatselijke politici zouden worden onttrokken en op een rationele wijze worden behandeld."

Aangezien een dergelijk scenario politiek geen kans maakt, nemen de auteurs het dan maar resoluut op voor hun eigen instelling. Impliciet geldt dat voor de tekst van geschiedenisprofessor Jan Roegiers, die de Leuvense bijdrage verzorgt. Roegiers vindt dat de rationalisering niet ten koste mag gaan van de huidige pluriformiteit van het universitaire landschap: "Uitschakeling van gezonde najver en kleurrijke veelvormigheid zou eerder een verarming van het universitaire aanbod betekenen." De ideologische profilering biedt zijn inziens eerder een troef in het streven naar optimale kwaliteit. Eerder had ook rector Oosterlinck zich in die zin uitgelaten. De "K" van de KU Leuven staat in de eerste plaats voor kwaliteit en niet voor (eng-) katholiek, aldus de rector en Roegiers zal hem niet tegen spreken.

Utsia-hoofdbibliotekaris Ludo Simons vertrekt nog duidelijker van de gevoeligheden van de eigen kampus. Simons neemt niet zozeer de woorden van Westerlinck, maar wel die van rector Oosterlinck als uitgangspunt. Die sprak zich bij het begin van het academiejaar uit voor een samenwerking van de Universiteit Antwerpen en de VUB, wat door beide uniëfs min of meer als een oorlogsverklaring werd geïnterpreteerd. Antwerpen en Brussel vrezten "le très grand Leuven de l'avenir" en kijken nauwlettend toe of ererector Dillemans zich objectief opstelt tegenover zijn eigen oude nest. Simons voert aan dat de Universiteit Antwerpen een jonge constructie is die haar potentieel nog niet ten volle heeft

kunnen benutten. Binnen de unief — zelf al min of meer een konfederatie van de katholieke Ufsia, de neutrale Ruca en de pluralistische UIA — ziet hij een voldoende sterke aanzet tot rationalisering, zodat een opgaan in één geheel met de VUB onnodig is.

In Brussel leeft dan weer de schrik dat de relatieve kleinheid van de VUB die unief duur te staan zal komen. "In het debat over de optimalisering wordt nu veel te veel over universiteiten gesproken, veel te weinig over de mensen die universitair onderwijs en onderzoek verwezenlijken", aldus Mark Elchardus. Bedoeld wordt: de grootte van een universiteit of fakulteit vertelt niets over de geleverde kwaliteit. Daar zit een grond van waarheid in, maar anderzijds ontbreekt het vooralsnog aan een objectieve maatstaf voor de kwaliteit van universitair onderwijs. Elchardus vervolgt met een rake bespiegeling over het universitaire klimaat, waarin hij de mite van de academische interdisciplinariteit doorprijkt. Een unief is voor de auteur niet langer een gemeenschap van geesten, maar een wat artificieel conglomeraat van vakgroepen die zich in zichzelf hebben teruggeplooid. Als je kijkt naar de Leuvense situatie — waar de "humane" binnenstad, kampus Heverlee en Gasthuisberg ook ruimtelijk naast elkaar leven — kun je Elchardus niet anders dan gelijk geven.

Als de essays in *Ons Erfdeel* iets bijbrengen dan is het wel realisme. Het universiteitsplan dat minister van Onderwijs Van den Bossche — of zijn opvolger — uit zijn mouw zal schudden zal meer stoelen of compromissen dan op een autentieke visie. Die keuze voor het politiek haalbare is vanuit het Belgisch/Vlaams consensusmodel best verdedigbaar maar een meer transparante argumentatie dan voorheen is daarbij dan wel wenselijk. Als de (neven-) doelstellingen de discussie bepalen, moet je niet hardop verkondigen dat ze geen rol meer spelen, maar moet je — om met Etienne Vermeersch te eindigen — "duidelijk omschrijven tot op welke hoogte ze meespelen."

Bart Eckhout

De bijdragen over 'De verkavelde universiteit in Vlaanderen' zijn te lezen in het eerste nummer van de 41ste jaargang van 'Ons Erfdeel'.

Uitgangspunt van de redactie van *Ons Erfdeel* was een tekst uit 1961 van Albert Westerlinck — pseudoniem van de vroegere Leuvense literatuurprof José Aerts. Westerlinck trok in zijn betoog van leer tegen het dreigende provincialisme in het hoger onderwijs. De nieuw op te richten fakulteiten en kampussen stonden volgens hem haaks op de universiteitsgedachte van het 'buiten de eigen kring treden'. Die kritiek

JO MEUWISSEN
Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)
016/201.301

Leuvense kotbazen naar het Arbitragehof

De kommoties rond het kamerdekreet dat de kwaliteits- en veiligheidsnormen bepaalt waaraan studentenkamers moeten voldoen, laaien weer op. Vorig academiejahr betoogden de studenten al omdat het dekreet de huurprijzen omhoog dreigt te jagen, maar nu laten ook de eigenaars van studentenkamers van zich horen. Ongeveer zeventig Leuvense kotbazen stapten naar het Arbitragehof om de vernietiging te vragen van het dekreet omdat het hen zware investeringen oplegt.

Het kamerdekreet van 4 februari 1997 voorziet in minimale kwaliteits- en veiligheidsnormen waaraan kamers moeten voldoen om verhuurd te worden. Die normen zijn bijzonder streng. Zo moeten nieuwe kamers een minimale oppervlakte van twaalf vierkante meter hebben en zullen kamers kleiner dan negen vierkante meter niet meer verhuurd mogen worden. Voor bestaande kamers met een oppervlakte tussen negen en twaalf vierkante meter is een overgangsperiode voorzien: zij worden nog tien jaar ongemoeid gelaten. Per groep van zes studenten moet er tevens een WC en een douche aanwezig zijn en elk studen-tenhuis moet een gemeenschappelijke ruimte hebben van minstens zes vierkante meter. De hoogte van de kamers moet, berekend op een oppervlakte van twaalf vierkante meter, twee meter twintig bedragen, wat het einde betekent voor heel wat zolderkamers. De eigenaar behoort verder ook een fietsenstalling te voorzien. Bovendien moeten de kamers al tegen september volgend jaar in orde zijn met de nieuwe normen — nog anderhalf jaar dus om WC's en

(Foto: Jean Paul)

douches bij te bouwen, de gemeenschappelijke ruimte uit te breiden, daken te verhogen, een fietsenstalling te voorzien enzovoort — en dat nemen de kotbazen niet.

Daarom hebben zo'n zeventig kamer-eigenaars zich vorige week verenigd in een Leuvense afdeling van het Algemeen Eigenaarsyndikaat (AES) en besloten ze naar het Arbitragehof te stappen om de vernietiging van het dekreet te vragen. Zij menen immers dat door het dekreet dertig tot vijftig procent van de huidige studentenkamers niet meer verhuurd kan worden. Door de kamerverhuur afhankelijk te maken van een attest — zoals het dekreet vereist — wordt volgens de kotbazen ook de relatie huurder-verhuurder beïnvloed. Omdat dat een federale materie is, stelt het AES dat

het Vlaams Gewest met het dekreet zijn bevoegdheid overschreed. Ten derde, roept het AES tevens het gelijkheidsbeginsel in om het dekreet aan te vechten. Dat bepaalt immers dat de nieuwe normen niet van toepassing zijn op de door de staat gesubsidieerde kamers van de universiteit. Volgens de kotbazen is dat een ongeoorloofde diskriminatie.

Dat wordt echter tegengesproken door de Leuvense studenten. Zij wijzen er op dat de universiteit met haar kamers altijd een voorbeeldfunctie heeft gehad voor de rest van de kamermarkt, zowel wat de prijs als wat de kwaliteit betreft. Van wantoestanden is er daar dus geen sprake, ook al voldoen misschien niet alle kamers aan het nieuwe dekreet. Volgens Sociale Raad — de geleding binnen de Leuvense Overkoep-

lende Studentenorganisatie (Loko) die zich bezig houdt met huisvesting — maakt het dekreet dan ook terecht een uitzondering voor de universiteitskamers. Toch hebben ze ook daar bedenkingen bij het dekreet. Gevreest wordt dat de korte termijn waarbinnen de aanpassingen moeten gebeuren ernstige gevolgen kan hebben voor de huurprijs en het kameraanbod. Het risico bestaat immers dat de eigenaars de verbouwingkosten zullen afwentelen en dat er kamers verdwijnen op korte termijn. Dat zal dan onvermijdelijk leiden tot hogere huurprijzen. Op die manier dreigt het dekreet haar doel voorbij te schieten en de huurders te treffen in plaats van de huisjesmelkers.

Een meer algemene bedenking heeft te maken met w^og er niet in het dekreet staat. Tot op heden is er immers nog altijd geen specifieke juridische regeling voor de verhuur van studentenkamers. Dat studenten die een kamer huren op jaarbasis in een bijzondere situatie verkeren, kan nochtans niet ontkend worden. Een minimale rechtsbescherming dringt zich dan ook op. Ten eerste moet er een regeling komen waarbij verhuurders van studentenkamers wettelijk verplicht worden de huurwaarborgen op een geblokkeerde rekening te storten om te voorkomen dat waarborgen onterecht worden ingehouden, een praktijk waartoe heel wat kotbazen zich wel eens laten verleiden. Bovendien wordt de student op die manier beter beschermd wanneer de verhuurder — partikulier of vennootschap — met financiële problemen te kampen heeft op het moment dat hij de waarborgen moet terugbetalen. Ten tweede zou er met betrekking tot gemeenschapshuizen een duidelijke afbakening moeten komen tussen de verantwoordelijkheden van de student-hoofdhuurder en de eigenaar. Ten slotte moet er werk gemaakt worden van de invoering van een standaardkontraat voor het verhuur van kamers. Een minimale rechtzekerheid voor studenten is immers minstens zo belangrijk als een veilig kot.

Kristof Daniels

Voorstel dekreet hervorming stelsel studietoelagen

Agalev gunt beursstudenten een joker

Doen eind 1997 het Vlaams Parlement de resolutie die het studietoelagenstelsel wil hervormen unaniem goedgekeurd, werd een historische stap gezet. Een resolutie is echter een soort van intentieverklaring. De volgende stap was dat de inhoud van de resolutie zou worden uitgevoerd in een voorstel van dekreet. Deze week werd het voorstel van dekreet van Ludo Sannen (Agalev) voorgesteld. Nieuw ten opzichte van de resolutie is de voorgestelde creatie van een jokerbeurs. Daarmee zouden bursalen één jaar extra mogen studeren — in een bis- of aanvullend jaar — zonder hun studietoelage te verliezen.

De bedoeling van het dekreet is het studietoelagenstelsel aan te passen aan de werkelijkheid zodat jongeren niet om financiële redenen uit de boot van het onderwijs zouden vallen. Het voorstel van dekreet komt kwasi volledig overeen met de inhoud van de resolutie (zie Veto 14) en met de standpunten van de Overleggroep Studietoelagen bestaande uit de Vereniging van Vlaamse Studenten, ABVV- en ACV-jongeren, de Bond van Grote en Jonge Gezinnen en de sociale diensten van de universiteiten en de hogescholen.

De inkomensgrenzen bepalen of een student al dan niet recht heeft op een beurs. Zoals reeds in de resolutie werd gesteld, worden in het voorstel zowel de maximum- als de minimuminkomengrenzen verhoogd. Door de verhoging van de maximumgrens met vijf procent komen meer studenten in aanmerking voor een studiebeurs. De verhoging van de

minimumgrens met tien procent impliceert enerzijds dat een grotere groep studenten uit gezinnen met een heel laag inkomen de maximumtoelage zal ontvangen en anderzijds dat alle toelagen met ongeveer tien procent zullen stijgen.

Een zeer evidente en gekende eis van de verschillende organisaties van de Overleggroep Studietoelagen is de indexering van de studiebeursen. De jarenlange niet-indexering ervan en de stijging van de levensduurte zorgden voor een daling van de effectieve waarde van de toegekende beursen. Bij de opening van het academiejaar in Leuven beloofde minister president Van den Brande de automatische indexering. Een belofte die nog steeds niet waargemaakt is. In het dekreetvoorstel wordt daar wél werk van gemaakt.

Het wegnemen van de *poverty trap* is een andere correctie op de inkomensgrenzen die eveneens in de resolutie goedgekeurd werd. De *poverty trap* is het verschil van het beursbedrag tussen de minimum en de superminimumbeurs. Deze laatste grens geeft recht op een beurs die gelijk is aan honderdvijftig procent van de gewone maximumbeurs. Gezinnen die veel minder verdienen dan de minimumgrens hebben recht op deze beurs. Het probleem met dit systeem is dat een paar duizend frank verschil in inkomen een verschil van ongeveer vijftigduizend frank aan studiebeurs tot gevolg heeft. Om dit te verhelpen stelt het dekreetvoorstel voor om de toelage progressief te laten stijgen naarmate het inkomen daalt.

Om te bepalen of een student recht heeft op een beurs geldt de fiscaliteit als inschattingsmechanisme. Het inkomen van het gezin van twee jaar voordien wordt dan als maatstaf genomen. In een aantal

situaties kunnen er zich problemen voordoen omdat het inkomen sterk gedaald is ten opzichte van dat van twee jaar voordien. Voor noodgevallen als werkloosheid wordt nu reeds het systeem van vermoedelijke inkomens gehanteerd. Voor andere situaties zoals vrijwillige arbeidsvermindering geldt het systeem nog niet. Het voorstel van dekreet voorziet in een veralgemening van het gebruik van het systeem van vermoedelijke inkomens waarbij de actuele inkomensituatie gebruikt wordt.

Nieuw in het voorstel is de invoering van een jokerbeurs. Op dit moment heeft men alleen recht op een studiebeurs als men slaagt in het voorbije academiejaar. Het jokerbeursstelsel wil de mogelijkheid bieden aan beursstudenten om een joker te gebruiken die eenmaal tijdens de studie-loopbaan ingezet kan worden. Dit kan in

het geval van een jaar bissen maar het kan ook gebruikt worden voor een voortgezette opleiding of een specialisatiejaar. Ten slotte voorziet het voorstel van dekreet in de invoering van een bodem-kadastraal inkomen, de introductie van het begrip 'samenwonende student' — naar analogie met de gehuwde student — en moet er minstens om de tien jaar een wetenschappelijk onderzoek naar de studiekosten komen. De kost van deze hervormingen wordt door de dienst studietoelage van het Ministerie van Onderwijs geraamd op maximaal vierhonderd tot vijfhonderd miljoen. Een kost die vermoedelijk ongeveer overeenkomt met de besparingen die in het verleden gerealiseerd werden door onder andere de niet-indexering en de invoering van het kadastraal inkomen. Sannen gaat ervan uit dat de andere partijen het voorstel zullen steunen: "De andere leden van de subkommissie studietoelagen van de commissie Onderwijs hebben beloofd deze tekst als basis te gebruiken om verder te werken. De tekst gaat niet verder dan de resolutie die unaniem goedgekeurd werd. Logisch gezien moet het dan ook gesteund worden."

Olivier Remy

Contactlensen iets voor u? Trioptic biedt u EEN COMPLEET CONTACTLENZENSTELM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandelijzen (=maandelijks nieuwe frisse zuivere contactlensen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige probeerst voor 690,-BF. Een uitgelezen aanbieding. Alleen bij Trioptic. Doen!

TRIOPTIC ADVISEERT • ALLERGAN

Of liever lenzen?

Vraag de probeerst: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandelijzen + producten.

TRIOPTIC

Vital Decosterstraat, 26A - 3000 Leuven - tel: 016/23.85.02

Gezelligheid moet wijken voor computers

ie ooit in het gebouw van letteren is geweest, is waarschijnlijk ook langs de kafetaria gepasseerd. En wie daar iets besteld heeft, kent ongetwijfeld Christian, de uitbater die steeds met een vriendelijk woord en een winkslag zijn klanten ter wille is. Maar de laatste tijd gaat het allemaal wat moeizamer. De kafetaria moet op het einde van volgend academiejaar immers dicht. De baan moet worden geruimd voor een nieuw computerzaal.

Achtien jaar geleden namen Christian en Paula Jaubin de kafetaria over van Artois. Artois stelde er twee bedienden te werk maar besloot de kafetaria uiteindelijk over te laten wegens niet rendabel. Sindsdien maakten Christian en Paula er hun levenswerk van. Kosten noch moeite werden gespaard om van de kafetaria een pleisterplaats te maken in de letterenfakulteit. De betongrijze muren van 'het Kremlin' werden met houten planken bekleed, er kwamen zeteltes en aan de wanden werden schilderijen opgehangen. Achter de toog werd een heuse keuken opgetrokken die aan de vraag naar warme maaltijden kon voldoen. Op de drukke momenten zijn er meerdere mensen aan het werk. Paula: "Wij zijn hier elke dag vanaf zes uur 's morgens. De frigo's moeten volgestapeld worden, de voorraden aangevuld. De bakker komt langs, er moet naar de beenhouwer gegaan worden, de middagmaaltijden

moeten al wat voorbereid worden en voor je het weet is het acht uur. Dan moet alles klaar zijn om open te gaan. Wie bij de opening alles nog moet beginnen organiseren komt er niet. We sluiten 's avonds om zes uur. En dan begint het huishoudelijk werk nog maar. Wij kloppen lange dagen. Maar sinds we weten wat ze met de kafetaria van plan zijn, is de moed ons toch wat in de schoenen aan het zinken. De arbeidsvreugde eb't stilaan weg".

Infrastructuur

De roep om meer computers bij letteren zwelt al jaren aan. Op de eerste verdieping van de bibliotheek staan amper een vijftiental computers wat in thesperiodes geregeld frustrerende wachtrijen veroorzaakt. Bovendien zijn zaken als Internet, databases en e-mail in deze tijd ook voor de letterenstudenten niet vreemd meer. Iedereen is het er dus over eens dat er computers moeten bijkomen. Dat er nergens anders in het Erasmushuis plaats is, tot daar aan toe, maar dat de kafetaria daar moet voor verdwijnen schijnt evenwel niemand te begrijpen. In het nabijgelegen Monseigneur Sencie-Instituut zijn een aantal seminarie-lokalen die prima dienst zouden kunnen doen als computerzaal. Echt seminarie-lokalen op overschot zijn er ook daar zeker niet, maar het is zeker een betere oplossing dan het schrappen van de kafetaria.

"We kunnen er niets tegen inbrengen. Op 30 juni 1999 valt het doek. Drie jaar geleden hebben we nog wel een kontraktver-

lenging kunnen bedingen maar dat was de laatste. Voor ons is het tijd om op pensioen te gaan, dat doet niet ter zake, maar we hadden gehoopt de kosten die we aan de infrastructuur gedaan hebben wat te kunnen recupereren door de kafetaria over te laten. We hadden zelfs al een overnemer maar die heeft nu begrijpelijkerwijze afgehaakt. Daar zit onze woede in. Al onze hoop rustte op die overname. Van ons klein pensioentje zal amper te leven zijn. En een appeltje voor de dorst opzij zetten — zoals de meeste zelfstandigen — lukt ook niet echt wanneer je zaak maar negen maanden per jaar draait. In de kerst- en paasvakanties en de maand juli zijn we gesloten en ook augustus is een kalme periode. Pas tegen het begin van het academiejaar draaien we weer echt op volle toeren. Weet je dat de BTW hier maar liefst eenentwintig procent bedraagt? Ze maken het de kleine zelfstandigen niet gemakkelijk", aldus Christian.

Symposia

Hij vervolgt: "Er zijn drie soorten zelfstandigen: zij die geld verdienen als modder en voor wie het niet uitmaakt of zij een pensioen hebben van twintigduizend frank of helemaal niets. Dan is er de meerderheid van degenen die juist rondkomen. Hun pensioen is te klein maar ze kunnen teren op het geld van een overname. Ten slotte zijn er degenen die failliet gaan. Toen ik achttien jaar geleden op het handelsregister kwam, hing daar een klein velletje papier met een tiental faillissementen op vermeld.

Drie jaar geleden waren dat enkele grote panelen".

Door de sluiting van de kafetaria zal ook hun dochter nog eens werkloos worden. Hun laatste hoop is een financiële tegemoetkoming vanwege de universiteit. Dekaan Evenepoel ging zien wat hij kon doen maar uiteindelijk valt de beslissing toch in de Krakenstraat. Al wat ze er nog voor krijgen is meegenomen voor Paula en Christian. Ze vinden dat ze het verdiend hebben. Christian: "Ze zullen niet gauw nog iemand zo gek krijgen om voor de universiteit te doen wat wij ervoor gedaan hebben. Er pas op, ze gaan het missen, hoor! Pas als iets weg is, merkt men wat men eraan had. In de eerste plaats is het erg voor de studenten. Ze konden hier komen verpozen, ook zonder iets te consumeren. Sommigen kwamen hier werkjes maken, anderen kwamen om wat te praten, het was hier altijd gezellig. Maar ook de heren professoren gaan het voelen. Hoeveel vergaderingen, congressen, beraadslagingen en symposia hebben wij al die jaren niet bevoorradet? En tijdens de examens konden alle profen op alle verdiepingen van letteren hun koffietje laten brengen. Misschien zetten ze nu een automaat en kan iedereen zijn koffie in een bekertje komen halen. Ze beseffen nog niet goed wat een verschil dat gaat zijn, denk ik. Misschien moest ik maar eens voor een weekje weigeren om nog voor drank te zorgen op vergaderingen en dergelijke. Kunnen ze gelijk al eens wennen aan het idee."

Peter Mangelschots

Internationaal Festival van de Fantastische Film in Brussel

Het geheim in de buik van de walvis

rijdag de dertiende, een betere datum was niet denkbaar voor de cultfreaks die uitzien naar de opening van het volgende Festival van de Fantastische Film. Zestien dagen lang krijgen ze de meest bizarre films en de gekste nevenactiviteiten — met als uitschieter het 'Bal der Vampieren' — voorgeschoteld. Het bal is dit jaar verhuisd naar de Hallen van Schaarbeek. Enkel wie verkleed en geschminkt is, komt erin. Andere in het oog springende nevenactiviteiten zijn de 'Ongewone Modeshow', enkele tentoonstellingen, kindernamiddagvoorstellingen en de 'Body Painting Contest'.

Maar het blijft een filmfestival, natuurlijk, met achtentachtig langspeelfilms. Dit jaar wordt de klemtoon gelegd op de energieke Spaanse cinema, waar de fantastische film een heuse opleving kent. De vier festival-films die wij hier voorstellen — en waarvoor we gratis kaartjes hebben — zijn evenwel niet van Spaanse makelij. De eerste film '301-302' — de nummers van aangrenzende appartementen in Seoel — worden elk bewoond worden vrouwen met een eetstoornis. Beide bewoners hebben daarenboven nog problematische relaties met mannen. Als één van de twee vrouwen verdwijnt, stuit een detective op de neurotische relatie tussen de twee die gebaseerd was op hun wederzijds begrip via het voedsel: het enige communicatie-

middel in hun totale vervreemding.

De magie die schuilt gaat in de buik van een walvis en die een bergdorpbreedte vormen het plot van 'Der Unfish'. Een spektakelman die rondtrekt met zijn visje, sterft als hij het bewuste dorp aandoet. De dorpelingen gaan dan op zoek naar zijn familie. In de gedaante van Sophie wordt die gevonden en samen met Carl-van-het-dorp zelf gaat ze op zoek naar het mysterie van de vis.

Bluf

Een partijtje *truth or dare* spelen, kan ernstige gevolgen hebben. Het is het spelletje dat een ondervraagde en twee ervaren agenten — die kampen met een gokverslaving en huwelijksproblemen — elkaar aandoen. Met verdachtmakingen, listen en bluf proberen ze hun wederzijdse zwakheden uit te buiten: op zoek naar de waarheid van de moord op een prostituee in de film 'Liar'.

Een reeks moorden hebben één ding met elkaar gemeen: er is een grote X gekerf in de lichamen van de slachtoffers. 'Weer een film met een seriemoordenaar, niks origineel', ben je dan geneigd te den-

ken. In het Japanse 'Cure' — de vierde film waarvoor we vrijkaarten weggeven — stuit de politie evenwel op iets totaal anders. Wie wil, kan eindelijk de waarheid van het X-mysterie ontdekken. De verhelderende toegang wordt verschaft door Veto. Iemand moet het toch doen.

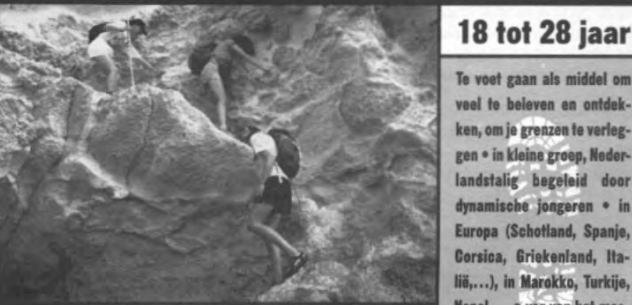
Hans Declercq

Het Festival loopt van 13 tot 28 maart in Cinema Nova en in het Auditorium van Passage 44. Info is te bekomen op <http://www.biff.org> of op telefoonnummer 02/201.17.13.

50 fantastisch gratis filmtickets

Twijfel je of je wel naar het Festival van de Fantastische Film in Brussel zou gaan? Misschien kan ons aanbod aan vrijkaarten je over de streep trekken. Vanaf dinsdagmiddag kan je tickets komen afhalen in ons redaktielokaal in de 's Meiersstraat 5. De films die we aanbieden zijn 'Der Unfish' (19/3 om 18u30), 'Liar' (24/3 om 22u30), '301-302' (27/3 om 18u30) en 'Cure' (25/3 om 22u30). Bovendien zijn er kaarten voor het 'Bal der Vampieren' (14/3 om 24u).

AVONTUURLIJKE JONGERENREIZEN

18 tot 28 jaar

Te voet gaan als middel om veel te beleven en ontdekken, om je grenzen te verleggen • in kleine groep, Nederlandstalig begeleid door dynamische jongeren • in Europa (Schotland, Spanje, Corsica, Griekenland, Italië,...), in Marokko, Turkije, Nepal,... • vor van het massatoerisme • duidelijke alles in-prijzen

TREKTOCHTEN EN WANDELINGEN
rafting of canyoning, per kajak of terreinfiets

Naam
Adres
Terugsturen naar Anders Reizen, Refugiestraat 15, 3290 Diest of fax 013 / 32 16 08

BON voor brochure of BEL 013 / 33 40 40

Anders
reizen

Meertaligheid leidt tot eenheid

inds het einde van de apartheid liet Vlaanderen er geen gras over groeien om met de Zuid-Afrikanten samen te werken. De Vlaamse regering riep het land zelfs uit tot het zwaartepunt van haar afrikabeleid. En het bleef niet alleen bij woorden: één van de concrete projecten was de oprichting van een tolkenproject in Bloemfontein — nooit een overbodige luxe in een land met elf officiële talen. De koördinator van het project, Theo du Plessis, is op dit moment als docent te gast aan de KU Leuven. Hoe is het gesteld met het Afrikaans, en de vervevenheid tussen taal en politiek in één van de parels van zijn "mooi mistroostig kontinent"?

In tegenstelling tot vele afrikaanssprekenden trekt Du Plessis zich niet terug in een defensieve houding als het om het imago van het Afrikaans gaat. Het aura van 'de taal van de apartheid' hoeft geen onherroepelijk epiteton van het Afrikaans te zijn. Allereerst vraagt Du Plessis een beetje tijd. Net als het Duits in Duitsland na de laatste oorlog moet het Afrikaans eens rustig kunnen ademen. Maar uiteindelijk ligt het lot van het Afrikaans vooral in handen van zij die het spreken. Enerzijds moeten zij constructief meewerken aan het nieuwe Zuid-Afrika, aan de uitbouw van de rechtstaat. Anderzijds moeten de kleurlingen binnen de groep van de afrikaanssprekenden een prominenter rol krijgen. En met zes miljoen sprekers op een ongeveer acht keer grotere bevolking, is het Afrikaans heel vaak ook niet verwaarloosbaar.

Theo du Plessis: «Wat je momenteel ziet is dat het Afrikaans niet langer wordt opgedrongen aan mensen. Daardoor verdwijnt het van zijn verhoog als taal van de regerende sociale klassen. Er zijn bovendien grote groepen kleurlingen die Afrikaans zien als kans om zich sociaal te onderscheiden en een statusverhoging te realiseren. Zo steunen de kleurlingen in Westkaap, de streek rond Kaapstad, in groten getale de 'Nasionale Partij', die vooral de rechten van de Afrikaners verdedigt maar niet echt die van de kleurlingen zelf. De kleurlingen valen eigenlijk overall uit de boot, want ook de zwarten ijveren voor eigen rechten en bevoornden de talen van de zwarte bevolking.»

Abstrakt

Veto: Hoe verloopt de opheffing van de scheiding tussen blank en zwart aan de universiteiten?

Du Plessis: «Er zijn op dit moment tweëntwintig universiteiten. De 'witte' universiteiten bestaan eigenlijk niet meer: in Bloemfontein bijvoorbeeld is op dit moment éénenvijftig procent van de eerstejaars zwart, de verhouding tussen blanken en zwarten wisselt, en varieert van een kwart tot de helft zwarten. Het is een stelselmatig proces. Het is wel heel moeilijk om de zwarte thuislanduniversiteiten te integreren, want een assimilatie wordt gezien als prijsgeve van hun identiteit. Dat de zogenaamde 'bosuniversiteiten' zwart blijven is een probleem voor de regering, die integratie nastreeft en wil dat die universiteiten aansluiten bij de betere hoofdstad-universiteiten. Door de integratie komt het Afrikaans wel in het gedrang op de universiteiten: er zijn nu nog maar twee universiteiten waar Afrikaans prominent is.»

Veto: In Zuid-Afrika zijn momenteel elf talen officieel erkend. Wat doet de regering eraan om een efficiënte onderlinge communicatie mogelijk te maken?

Du Plessis: «Een goed uitgewerkte taalpolitiek kost in de eerste plaats veel geld. En van het geld dat Zuid-Afrika heeft, gaat een heel groot deel naar de delving van de enorme buitenlandse schulden. Die zorgen er mee voor dat de ANC-regering haar

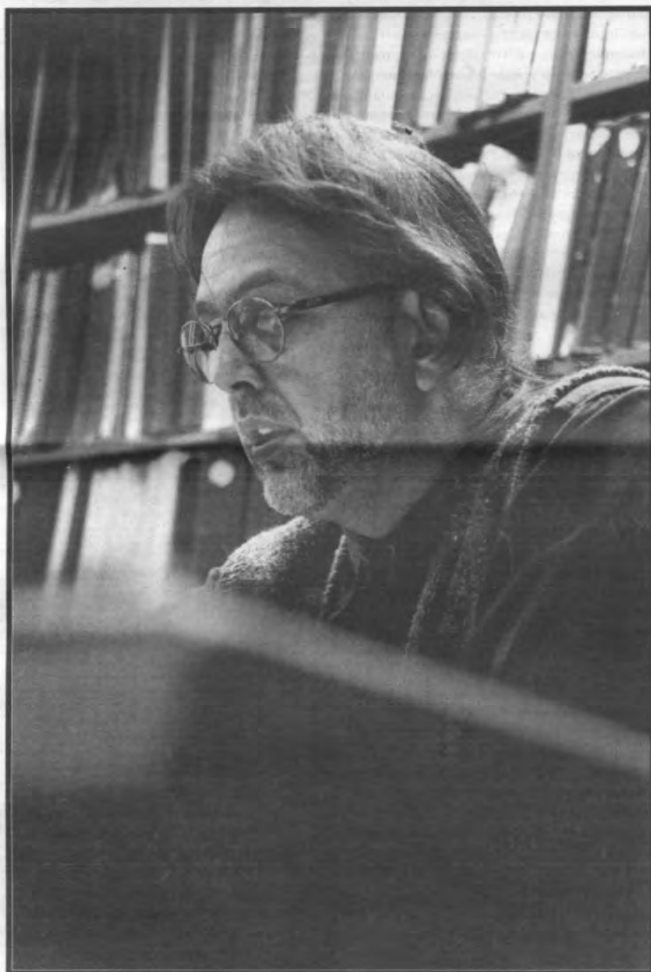
beloftes voor bijvoorbeeld gratis onderwijs niet heeft kunnen waarmaken: de blanken kunnen ervoor betalen, de zwarten niet. Konkreet is het wel zo dat de grondwet de zwarte talen bevoordelt ten opzichte van het Afrikaans, maar in de praktijk is daar niet altijd evenveel van te merken. Konkreet zaken zoals huisvesting primeren op het voeren van een actief taalbeleid, wat op het eerste gezicht een eerder abstracte materie lijkt. Daarom neemt de overheid vooral haar toevlucht tot het goedkoopste taalbeleid, en dat komt erop neer dat ze het Engels gaat promoten. Enerzijds doet het ANC dat om pragmatische redenen: het maakt communicatie mogelijk tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Maar achter die promotie van het Engels zit anderzijds ook een symbolische betekenis: men wil op die manier een gemeenschappelijke band, een eenheid opdringen tussen de

ministerie van Justitie besliste bijvoorbeeld dat de werktal van het gerechtelijk apparaat Engels wordt, Afrikaans erbij was te duur. Maar in de grondwet staat wel dat er altijd twee talen gehanteerd moeten worden door publieke diensten. Volgens mij moet dat ook effectief toegepast worden. Door — naast het gebruik van het Engels om pragmatische redenen — status te verlenen aan de inheemse talen creëer je stabiliteit.»

Zelfmoord

Veto: Kan de overheid het dan financieel wel aan om een elftalbeleid te hanteren?

Du Plessis: «Dat argument hoor je al meer dan dertig jaar in Afrika. Maar de prijs van politieke verdeeldheid, onstabiele en economische achteruitgang ligt veel hoger dan die van een doorgedreven elftaligheid.

(foto Ivan Put)

verschillende provincies, naar het negentiende-eeuwse Europese model van één grote natiestaat, en dat vind ik gevaarlijk.»

Status

«In de praktijk blijkt dat dit model van een natiestaat met een vreemde taal in Afrika een mislukking is. Er is heel wat politieke verdeeldheid en — als gevolg daarvan — ook economische achteruitgang. De meerderheid van de mensen wordt uitgesloten uit het economische leven. Op zich heb ik dus geen probleem met het gebruik van Engels, wel als men dat doet als symbool van natiëschap. Daarom staat ook wel vooraan in de grondwet dat er strikt genomen elf ambtelijke talen zijn. Die bepaling is symbolisch: in werkelijkheid claimt men Engels als instrument. Het

Het is volgens mij vooral belangrijk dat de overheid de communicatieve faktor van talen gaat benadrukken, los van de symbolische functies: onderwijs in de eigen moedertaal bijvoorbeeld moet voor iedereen mogelijk worden, dat is niet eens zo duur. Het is immers bewezen dat de maximale ontwikkeling van kinderen gebeurt via de moedertaal. Je krijgt dan een grotere graad van geletterdheid bij de bevolking. In tweede instantie stel ik dan het aanleren van één, liefst twee, andere talen voor. Engels zal daar in de praktijk wel bij zijn, naast een andere inheemse taal die de studenten dan zelf mogen kiezen.»

«Daarnaast moet er een sterker media-beleid komen. Het is belangrijk dat de media functioneren in de eigen taal van de bevolking. Bij de radiozenders is er geen probleem, maar op de televisie hoor je voor

tachtig procent Engels, en voor de rest Afrikaans. De Afrikatalen komen daar zo goed als niet aan bod, terwijl televisie net zo'n belangrijke symboolfunctie heeft. Als sprekers hun taal niet horen op televisie, wat betekent die taal dan nog? Het is de grote paradox van Afrika dat je als overheid pas éénheid kan krijgen door te werken met meer talen.»

Veto: Komt er dan geen oppositie tegen een overheidsbeleid dat door het opdringen van een vreemde taal onderlinge verschillen negereert?

Du Plessis: «Het ANC ziet dat niet in. Door de onderlinge verschillen tussen mensen te ontkennen, dwingt het ten allen koste een sterk nationalisme af. En dat is gevaarlijk, even gevaarlijk zelfs als het Afrikaner nationalisme. Wat het ANC wel inziet is dat het zijn verkiezingsbeloftes niet heeft kunnen waarmaken: om de desillusie bij de kiezers te counteren neemt het nu harde maatregelen met het oog op de verkiezingen van volgend jaar. Het is zo dat de spanningen in Zuid-Afrika nog niet zijn opgelost. Het voordeel van Mandela was dat hij de spanningen tussen de verschillende fracties binnen het ANC harmoniseerde. In dat licht moeten we ook de ongebruikelijk harde toespraak van Mandela zien van enige tijd geleden, een toespraak die door de blanke bevolking gedramatiseerd werd. Mandela is de weg aan het voorbereiden voor zijn opvolger Thabo Mbeki. Mbeki behoort tot de meer liberale strekking in het ANC en bezit niet het verzoenende charisma van Mandela, maar moet niettemin de andere, radicalere fracties meekrijgen. En ook de taalpolitiek werden enkele schokken niet onthouden. Zo werden in de voorbije twee weken alleen al weer een heel aantal openbare functies van het Afrikaans bij wet afgevoerd. Men wil bedrijven ook verplichten om zwarten in hun kader op te nemen, maar wat is het resultaat? De bedrijven sluiten én gaan weg naar een buurland. Dat beleid zorgt er mee voor dat de zwarte bevolking er economisch nog steeds niet beter aan toe is. Wat echt belangrijk is, is dat Zuid-Afrika nu mee helpt bouwen aan een democratische structuur, met een grondwet als raamwerk voor een rechtstaat. Zo'n rechtstaat is nodig voor stabiliteit, en dat geldt voor veel landen in Zuidelijk Afrika.»

Veto: Gisteren keurde het Vlaams Parlement een nieuw verdrag met Zuid-Afrika goed, dat voor intensievere samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Zuid-Afrikaanse Republiek moet gaan zorgen. Wat verwacht u daar konkret van?

Du Plessis: «Vlaanderen's motief is bovenal mee te werken aan de uitbouw van een rechtstaat. Dat kan alleen het ANC bevoornden. In Vlaanderen zouden een aantal mensen misschien graag zien dat dit verdrag er gekomen is omwille van een vermeende stamverwantschap met de Afrikaners. De Vlaamse regering kan vandaaruit niet werken, want politiek zou het voor de Vlaamse regering zelfmoord zijn om op die basis in Zuid-Afrika bezig te zijn.»

Staat

Veto: Hoe valt het mee een tijd hier in België te wonen?

Du Plessis: «Het bier is bijzonder lekker, het eten ook. Ik vind het een fassinerend land, vooral de rol van Brussel is boeiend. Wat voor mij als onderzoeker hier interessant is, is hoe je een staat met zoveel diversiteit als België nog als staat kan laten functioneren: die problematiek is eigenlijk ook onze problematiek: het nieuwe Zuid-Afrika bestaat pas van 1994 en moet een antwoord vinden op de vraag hoe je al die verschillen verenigt. Hoewel er in Zuid-Afrika ook vaak in negatieve zin naar België als strijdtooneel tussen Vlamingen en Walen verwezen wordt. «Willen jullie soms een België bij ons krijgen», is dan een soort dreigement. Ik denk dat Brussel België bij elkaar houdt, want daar is de dagelijkse strijd aan de gang die de Belgen bezighoudt. België bewijst voor mij dat je wel degelijk een staat kan hebben zonder ze te bouwen rond een natiegedachte.»

Jeroen Lissens
Benny Debruyne

De oplossing van de geweldspiraal: repressie?

in Algerije kwamen gisteren honderdtwintig mensen om bij een moordpartij. De aanslag werd vermoedelijk gepleegd door het fundamentalistische Fis." Het is een bericht waar je niet meer van opkijkt als je het te horen krijgt op het radio-nieuws. De berichtgeving blijft evenwel vaak beperkt tot de vermelding van de feiten. Sami Zemni, een Gentse politoloog van Tunesische afkomst die een doktoraat maakt over het fenomeen van het fundamentalisme kwam afgelopen woensdag naar Pangaea om er de evoluties en processen die mee de opkomst van het islamisme in Algerije mogelijk gemaakt hebben, in een ruimere context te plaatsen. Op zoek naar de voedingsbodem van het Fis, komt Zemni al direct uit bij het politieke en sociale systeem dat na de onafhankelijkheid geïnstalleerd is.

Vier zaken zijn veel te lang onderschat bij het functioneren van het Algerijnse systeem en zij verklaren mee de opgang van het Fis. Om te beginnen is het kulturele nationalisme te lang verdoezeld, hoewel het van meetaf aan een wezenlijk onderdeel was van het Front de Libération Nationale (FLN). Die partij was aanvankelijk vooral een front: een amalgaam van verschillende tendenzen, dat zijn eenheid bouwde op een minimumplatform. Aanvankelijk was dat de strijd tegen de gemeenschappelijke vijand — Frankrijk. Toen de onafhankelijkheid in 1962 een feit was, konden de fracties binnen het FLN het op ideologisch vlak niet eens worden over een minimumproject en schoof men een kultureel discours naar voor. Dat vertoog is eigenlijk een uitloper van de vooroorlogse 'Islamistische heropleving': de strijd tegen het Franse imperialisme moest een niet-Westerse vorm krijgen en de enige die voor handen was, bleek het islamistische discours te zijn. De islam werd een symbool van verzet en hoop.

Het FLN zag zich zo als een emanatie van het volk: de wil van het FLN was de wil van het volk. Verschillende meningen zijn — en dat is een tweede reden — dus onmogelijk, want er is maar één volk. Het grote probleem daarbij is dat de veronderstelde consensus binnen het FLN weinig te bieden had. Ten derde was Algerije de facto een semi-militaire staat. Het leger nam de taak op zich in te staan voor de volksoverontwikkeling en was de dominante politieke factor. Een sleutelfiguur in die overlapping tussen staat en leger speelde Boumediene: een gewiekste legerofficier die erin slaagde zich los te maken uit het leger, maar tegelijk ervoor zorgde de goodwill van de leger-top te behouden. Als een soort opperrechtshield hij de verschillende clans binnen het FLN in bedwang.

De Algerijnse economie werd ten slotte enkel rechtgehouden door de export van aardolie en -gas, want de socialistische planekonomie werkte niet. Er heerste een soort van onuitgesproken verstandhouding tussen leiders en volk waarbij de leiders het politieke stilzwijgen van het volk afkochten met het verschaffen van sociale voorzieningen zoals water en elektriciteit. Dat werd echter een holle legitimatie op het moment dat corruptie en cliëntelisme ten voordele van het leger de kop opstaken.

Wanneer in 1978 Boumediene aan een 'eigenaardige ziekte' sterft, barst de Algerijnse politiek uit zijn voegen. De twee grote kanshebbers voor de opvolging werden door het leger aan de kant geschoven omdat ze ingingen tegen de belangen van het leger. Dat leger stelde zelf een kleurloze consensusfiguur aan: Chadli Benjedid, gekozen omdat hij 'l'officier le plus ancien avec le plus haut degré' was. Het was een misrekening van de strijdmachten. Hij

bleek heel dynamisch maar had af te rekenen met een aantal problemen: zijn economische hervormingen gingen in tegen de belangen van het leger en de daling van de petroleumrijzen maakte dat het BNP van het ene op het andere jaar daalde met dertig à veertig procent. Het belangrijkste was misschien dat Benjedid er — in tegenstelling tot zijn voorganger — niet in slaagde de verschillende clans binnen het FLN tegen elkaar uit te spelen en te harmoniseren: de steeds meer zichtbare onenigheid tussen de verschillende clans maakte het voor Mohammed met de pet steeds duidelijker dat het systeem rot was.

Vanaf dan kwam de bevolking geregeld in opstand, voor het eerst met de kulturele, Berberrevolutie in het Zuiden in 1980. Telkenmale reageerde de overheid met repressie. De politieke leiders konden immers — verblind door de gedachte dat ze het volk zelf waren — niet zien dat er meningsverschillen bestonden onder het volk. In de jaren tachtig kwamen er verschillende blinde stadsrevoltes. De repressie die er telkens op volgde namen het bestaande ongenoegen niet weg.

In 1988 komen de breuken in het politieke systeem duidelijk tot uiting. Democrativering werd onafwendbaar maar werd slechts doorgevoerd op een sinische manier: geen verkiezingen, maar een nieuwe grondwet opgesteld binnen de senakels van het FLN. Toch werd een meerpartijenstelsel mogelijk en het is dan ook in die periode dat het Front Islamique du Salut (Fis) ontstond. Opnieuw een front dus, een broos samenraapsel van verschillende tendenzen, verbonden door een gemeenschappelijk doel: het winnen van de verkiezingen. Net als bij de onafhankelijkheidsstrijd werd het ongenoegen jegens de corrupte overheid vertaald in islamistische termen. De ironie wil dus dat het FLN, de voorvechters van de onafhankelijkheid, nu zelf in de rol van

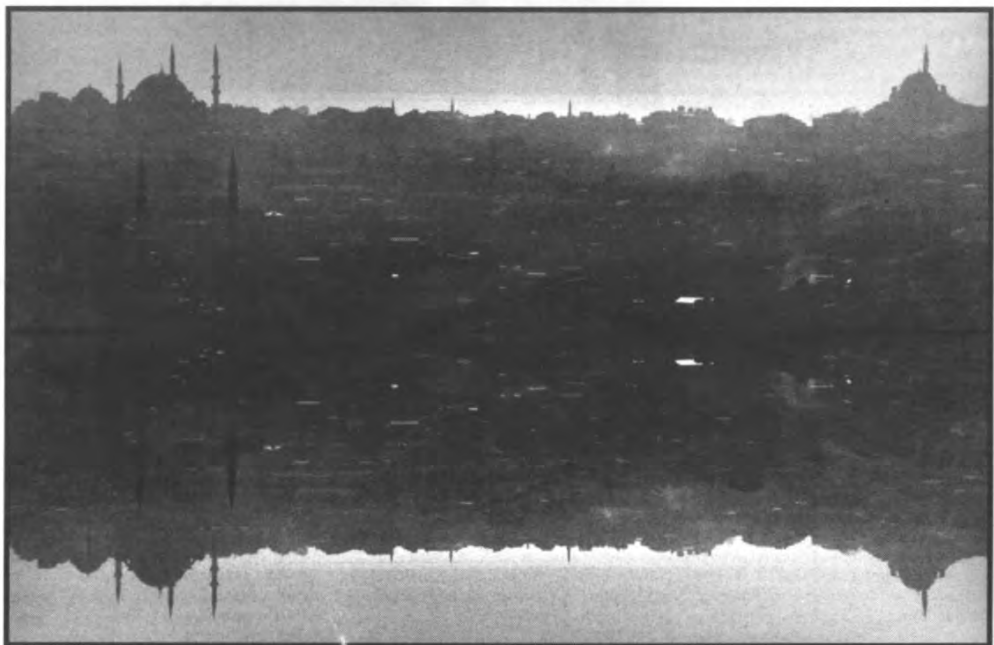
regering liet het leger die staking ontbinden. Maar zelfs met de nieuwe kieswetgeving haalde het Fis de overhand. De regering deed weerom een beroep op het leger onder het motto: om het democratiseringsproces te redden, moet het bevroren worden. In een wanhoopspoging stelde het FLN voor om samen met het Fis een regering van nationale eenheid te vormen. Het leger weigerde, dwong president Benjedid het parlement te ontbinden en installeerde een kollegiaal leiderschap, voorgezeten door Mohammed Boudiaf: diens strijd tegen de corruptie valt niet in goede aarde, en na ongeveer honderd dagen wordt hij vermoord.

Ondertussen werden duizenden Fis-leden jarenlang opgesloten en gemarteld in concentratiekampen in de Sahara, iets waarvoor de internationale gemeenschap de ogen sloot. Als gevolg daarvan eskaleerde het geweld. Grosso modo vallen daarin drie strekkingen te onderscheiden. Ten eerste ontstond er een soort stadsguerrilla, gevoerd door jongeren die in een uitzichtloze situatie zaten en vluchtten in geweld. Ze hadden geen speciale band met de islam, ze hadden vaak niet eens de moeite gedaan om te gaan stemmen. Ten tweede waren er de oudstrijders, en ten derde de ekstreme strekkingen binnen het Fis. Die strekkingen bevechten de overheid en elkaar, de pogingen om ze te verenigen, zijn mislukt.

De perverse spiraal van geweld die ontstond, stijgt graadueel. Aanvankelijk richtten de aanslagen zich tegen de overheid, de politie, enzovoort. Als antwoord op de moord op duizenden islamintellektuelen, keerde het geweld zich vanaf 1993 ook tegen intellectuelen en kunstenaars. Vanaf september in dat jaar zijn ook buitenlanders niet meer veilig. Het leger buitte dit uit door het islamistische kamp voor te stellen als anti-westers. In feite had het regime nooit gedacht dat het verzet zo sterk zou

nieuwe president gekoopt. Opnieuw wordt het de oudste officier die het hoogst in rang was, Liamine Zeroual. Zeroual ziet zijn macht bevestigd door verkiezingen in 1995. Een jaar later wordt een nieuwe grondwet goedgekeurd. In 1997 zijn er opnieuw verkiezingen. Twee maanden voor de stembusslag richtte Zeroual een nieuwe partij op, het RND, waarmee hij prompt de verkiezingen won. Het RND is evenwel niets meer dan een samenraapsel van dezelfde fracties als in het FLN, aangevuld met een groep 'verruimers', die tot dan niet politiek actief waren. Er komt een regering die bestaat uit het FLN, Hamas en RND. Met Hamas wordt ook de islamistische strekking in de regering opgenomen: Hamas slaagde erin de islam een ander, meer gematigd, zelfs conservatief gelooft te geven. Na veel fraude won deze combinatie ook de gemeenteraadsverkiezingen die enige maanden later — in juni 1997 — plaatsvonden. En daarmee is de sirkel rond: het regime dat nu aan de macht is, is voor tachtig procent hetzelfde als dat van begin jaren tachtig, iets meer meningen misschien, iets meer openheid, maar in wezen onveranderd. Wel kent Algerije een grote vrijheid van meningsuiting en persvrijheid, het is één van de landen met het meest openlijke politieke debat.

Ondertussen tolt de geweldspiraal voort. Zemni is kategorisch in zijn oplossing. Er moet een beleid komen dat steunt op twee pijlers: ten eerste moet er een soort democratisch pakt komen tussen alle groeperingen in Algerije, inclusief het Fis. Ten tweede is er op dit moment maar één manier om het geweld te stoppen: repressie. Tot 1995 nam het geweld al serieuze proporties aan maar was er nog mogelijkheid tot discussie. Sinds dan is er geen enkel politiek project geweest dat geweld kan rechtvaardigen. In feite gaat het om losgelagen benden: er zijn er die geweld plegen

de Fransen gedrongen werden.

De regering organiseerde eerst gemeenteraadsverkiezingen om de aanhang van het Fis te meten. Het Fis verpletterde de tegenstand, ook kleine partijen wonnen veel terrein. Het FLN bleef ver beneden de verwachtingen. In een wanhoopspoging probeerde dat FLN voor de nakende nationale verkiezingen de meubelen te redden: ze stelden een kieswet op waar de districten waar ze wel nog veel aanhang hadden veel zwaarder doorwogen. Het Fis reageerde met een algemene staking waardoor de hoofdstad Algiers plat kwam te liggen. De

zijn, en pogen ze op deze manier buitenlandse steun te krijgen. Vanaf 1995 slaat het geweld over naar het platteland. Voordien was er ook daar al wapengekletter, maar vanaf dat moment werden hele dorpen uitgemoord. Zemni verklaarde ook dat in termen van actie-reactie: het leger erkende zijn onmacht, en besteedde de bevelgeving van de dorpen uit aan burgerwachten. In de ogen van het Fis betekende het opnemen van de wapens een daad van agressie. Met het bekende resultaat.

Ondertussen gingen ook de politieke hervormingen door. In 1994 werd een

vanuit een ideologie en er zijn pure roversbenden bij. En ten slotte zijn er nog groeperingen die gemanipuleerd worden door het leger. Daarbij is het niet zo dat het leger bevelen geeft, die die groeperingen vervolgens uitvoeren. Het leger is geïnfilteerd in die groepen en houdt ze kunstmatig in stand. Het leger wil immers dat alles — vooral op economisch vlak — bij het oude blijft.

Benny Debruyne
Hans Declercq

Professor Vermeulen pessimistisch over Algerijnse kwestie

“Het islamisme is niet mogelijk zonder het Westen”

I professor Vermeulen is werkzaam aan de afdeling Aziatische en Islamitische Studies van de faculteit Letteren. Hij weerlegt op een gedreven manier enkele standpunten die Zemni Sawi innam tijdens zijn lezing (zie pagina hiernaast). In tegenstelling tot Sawi is professor Vermeulen veel pessimistischer over een mogelijke oplossing voor de burgeroorlog in Algerije die er nu al ruim zes jaar woedt.

Urban Vermeulen: «Als Zemni zegt dat er moet gesproken worden met alle partijen, het Fis inbegrepen, is dat het standpunt dat enige tijd geleden is ingenomen door het platform van Sint-Egidiusgenootschap in Rome. Zij hebben een soort rondetafelkonferentie georganiseerd waaraan alle oppositiepartijen in Algerije hebben deelgenomen. Dat standpunt is dus niet nieuw. Ik vind dat daar onmiddellijk een gegeven moet aan toegevoegd worden, namelijk dat de politiek bewuste vrouwen vrijwel onmiddellijk na het bekendmaken van dat akkoord, met meer dan tienduizend op straat gekomen zijn om daartegen te protesteren. Ze zijn op straat gekomen zonder hoofddoek, en hebben gezegd dat als dat akkoord zou gerealiseerd worden de vrouwen het nog slechter zouden hebben dan ze het nu al hebben. Met andere woorden: de oplossing van meneer Zemni is voor het grootste deel van de vrouwenbeweging in Algiers al niet aanvaardbaar. De oppositiepartijen vinden elkaar nu in hun gemeenschappelijk verzet tegen het aan de macht zijnde regime dat voortkomt uit het FLN. Eens dat dat regime wegvalt, zal dat monsterverbond uit elkaar vallen, waardoor er misschien nog een grotere burgeroorlog kan komen dan er nu al is. Natuurlijk zijn er binnen het Fis havikken en duiven, maar in revolutionaire omstandigheden is voor gematigden weinig plaats, het zijn de extremisten die het halen. Die oppositie gaat in elk geval meer en meer de islamistische toer op. Trouwens, wat is vandaag nog de macht van het Fis? Dat weten we niet.

Veto: Ze plegen alleszins geweldadige aanslagen.

Vermeulen: «Ik weet niet of het Fis dat doet. De Gia, ja. En misschien de gewapende arm van het Fis, l'Armée Islamique du Salut (AIS). We weten eenvoudigweg niet wie die aanslagen pleegt. Wat is de Gia? Men spreekt altijd over de verkiezingen die het Fis zogezegd gewonnen heeft. Is dat wel zo? In deze verkiezingen zijn er enorm veel mannen die zich meester gemaakt hebben van de paspoorten van de vrouwen in hun familie. Het is gebeurd dat één man eenentwintig stemmen uitbracht. Eén van hem, en twintig van de vrouwen in zijn familie. Als die vrouwen — die verplicht waren thuis te blijven — waren gaan stemmen, hadden ze waarschijnlijk niet voor het Fis gestemd.»

Hoofddoek

«Lang voordat het Fis gesticht werd, was Algerije al op weg om een serieus geïslamiseerd land te worden. Het FLN was begonnen met het essentieelste in een islamitische maatschappij, namelijk het islamiseren van het personen- en familierecht. Er zijn juristen die gezegd hebben dat de familiewet van 1985 «a fait de la femme un objet». Het huwelijksrecht, het echtscheidingsrecht, het huwelijksgoederenrecht: islamistischer kan het niet, en voor het Fis is het nog niet goed. Denk je dat die vrouwen die zonder hoofddoek op straat zijn gekomen, niet wisten waarvoor ze betoogden?»

Veto: Hoe verklaart u dan dat die betoging werd toegelaten?

Vermeulen: «Omdat dit door het uit het FLN voortkomende regime geduld werd. Het aan de macht zijnde regime was het

ook niet eens met dat platform van het Sint-Egidiusgenootschap. Toen de vrouwen op straat kwamen, zal de regering wel gedacht hebben: “Eigenlijk betogen ze voor ons, waarom zouden we het verbieden?”. Die vrouwen zijn natuurlijk ook niet akkoord met het regime dat aan de macht is. Zij hebben de vrouw niet in de kou, maar in het ijs gezet, als je begrijpt wat ik bedoel. Na 1962 zei men aan de vrouwen: “Jullie hebben ons geholpen in de strijd tegen de Fransen, daarvoor zullen jullie beloofd worden”. (vliegt uit) Heeft men die vrouwen belazerd, bedrogen en bedot! Men geraakte er het op de duur niet meer over eens, men heeft die wet op het familierecht jaar na jaar uitgesteld. In 1985 is er dan een wet gekomen, die bijna een kopie is van de middeleeuwen en die heeft de vrouwen

Zij denken niet na, ze hebben geen enkel vergelijkingspunt. De profeet heeft zelf gezegd dat de islam de voltooiing van alle godsdiensten is, dus als de islam in zijn totaliteit gerealiseerd wordt, is dat in de ogen van die mensen schitterend. God heeft het gezegd, het zal dan toch wel waar zijn. Het merendeel van de vijftienduizend Algerijnse imams en predikers schijnt volgens sommige Algerijnse bronnen totaal ongeletterd te zijn. Maar het is wel naar hen dat de mensen luisteren, omdat de volksmassa zich afkeert van de politieke klasse die in hun ogen corrupt is, en eigenlijk geen echte moslims zijn omdat ze met het Westen platte broodjes bakken. Als het heersende regime — in Algerije, maar hetzelfde gebeurt in Egypte — aan legitimiteit wil winnen, dan beginnen ze

(Foto Ivana Put)

enkele honderden jaren achteruit geplaatst. En daarom ben ik het eens met wat Etienne Vermeersch gezegd heeft: de vrouwen die hier de hoofddoek dragen zouden eigenlijk een voorbeeld moeten nemen aan de vrouwen in Algiers die geen hoofddoek dragen. Want het is veel moeilijker om in Algiers geen hoofddoek te dragen, dan om hier wel een hoofddoek op te houden. Ze hebben in Algerije meisjes van zeven jaar de keel overgesneden, omdat ze geen hoofddoek droegen. Ik vind dat de hoofddoekdragende vrouwen in Europa weinig solidair zijn met de Algerijnse vrouwen die strijden voor vooruitgang.»

Veto: In de jaren tachtig hield het leger de demokratiseringstendenzen tegen omdat die indruisten tegen hun belangen. Konden ze dan ook de islamistische tendenzen niet tegenhouden?

Vermeulen: «Je zit met een grote, eigenlijk weinig of niet ontwikkelde volksmassa voor wie de islam — beter gezegd hun beeld van een traditionele islam — eigenlijk het enige referentiekader is in hun bestaan.

aan de islamisten toe te geven.»

Veto: De vraag blijft toch hoe je uit die spiraal van geweld geraakt.

Vermeulen: «Geweld met geweld oplossen. Dat is inderdaad een oplossing. Maar de vraag is: wie gaat dat geweld uitoefenen? Als men in bepaalde kringen de wettelijkheid van dat regime betwist, dan is het geweld dat dat regime uitoefent, onwettig geweld. Laten we eens puur theoretisch denken — want wat Zemni gezegd heeft over geweld met geweld bestrijden is ook theoretisch. Als je erkent dat men geweld met geweld moet bestrijden, erken je dat het geweld dat door het aan de macht zijnde regime gepleegd wordt, legitiem is. Terwijl het dat niet is. In feite zou er eerst een democratisch regime aan de macht moeten komen dat dan wettelijk geweld kan gebruiken om niet een opstand, maar een misdadige groep te bestrijden. Want je gaat me toch niet zeggen dat de moorden die nu gebeuren iets met de islam te maken hebben, zeker?»

Veto: Ondertussen blijft het geweld voortduren. Geen van de partijen is sterk genoeg.

Vermeulen: «Maar dat zal blijven voortduren. Er zal daar ooit eens een oplossing komen zoals er in één keer een oplossing gekomen is voor de burgeroorlog in Libanon. Ze hebben elkaar daar uitgemord à volonté, dat is verschrikkelijk geweest. En op een week tijd was die burgeroorlog gedaan. En hoelang heeft hij niet geduurd? Alsof die eterbuil is opengesprongen, en er een zekere katarsis, een zekere loutering is opgetreden en men gezegd heeft: “nu is het eindelijk genoeg geweest”.

Veto: Kan de internationale gemeenschap dat proces niet versnellen?

Vermeulen: «De internationale gemeenschap kan daar niets aan doen. Als zij zich daar mee zouden bemoeien — in de ogen van de moslims zijn dat de ongelovigen — zou dat niet aanvaard worden. Het Gia heeft er geen enkel belang bij dat het geweld in Algerije ophoudt. De regering heeft er heel waarschijnlijk belang bij, maar ze hebben blijkbaar niet de efficiëntie of de politieke wil om het te doen. Wat daar achter zit, weten wij niet. Ik beschouw deze situatie — en op dat vlak ben ik misschien pessimist — als onoplosbaar. Men moet die buil laten openbarsten en zichzelf laten reinigen. De Algerijnse bevolking zou nooit een Europese troepenmacht aanvaarden. Er is trouwens geen enkel westers land dat in Algerije met geweld een democratisch regime wil vestigen.»

«Er is geen enkel islamitisch land dat een democratie is. En ik vraag mij of in een echt islamitisch systeem wel een democratie — een democratie naar Westers model wel te verstaan — mogelijk is. Ik begin mij steeds meer af te vragen of er wel een ander model voor democratie bestaat dan het westerse.»

Brandhout

Veto: Hoe verklaart u de sterke opkomst van het islamisme de laatste jaren in heel de islamistische wereld?

Vermeulen: «Het is vooral opgekomen sinds de revolutie in Iran in 1979 en sinds wat de moslims “het sukses van de joodse, zionistische staat” noemen. Konservatieve moslims zeggen: “de Joden zijn naar Israël gekomen met een religieuze gedachte, en kijk eens wat voor een macht ze hebben, omdat ze zich baseren op de religie”. Het andere vertrekpunt is het sukses van Khomeini in Iran: hij heeft zich gebaseerd op Allah, de religie en hij heeft toch een einde gesteld aan dat instrument van het Westen dat de sjah was, hij heeft de Amerikanen vernederd.»

«Het islamisme is niet mogelijk zonder het Westen: wij geven met onze ideeën het brandhout aan dat het vuur gaande houdt. Daarnaast zijn er ook nog de enorme economische, demografische en sociale problemen, met het gebrek aan inspraak en democratie dat eigenlijk niet op te lossen is. Het zit muurvast. De grote vraag is — en ik hou mij daar al twintig jaar mee bezig: waarom wordt de sociale en politieke ontevredenheid in die landen geuit in islamitische argumenten? Waarom geen beroep doen op moderne ideeën? Als we kijken naar het socialisme in het Westen, dan zien we dat zij voor de sociale problemen in de negentiende eeuw niet de oplossing gezocht hebben in ‘la maison de dieu’ maar in ‘la maison du peuple’. Zij wilden iets nieuws vinden om de toenmalige problemen op te lossen, ze hebben de oplossing buiten de traditionele gegevens gezocht. De islamwereld zit met hetzelfde sociale probleem, maar in plaats van naar nieuwe middelen te zoeken, blijven ze vastzitten in het keurslijf van dat traditionalistische islamistische denken. Ze weigeren elk ander referentiepunt dat niet met de islam te verzoenen is.»

Benny Debruyne
Raf Gerits

(foto Joost Helsen)

(foto Ivan Put)

(foto Elena Schutjes)

Nakuru, een stad in Afrika

Reeds jaren wordt op het Post Graduate Centre for Human Settlements (PGCHS) van de KU Leuven nagedacht over stedenbouw en huisvesting in ontwikkelingslanden. Dat wordt vertaald in een jaarlijkse samenwerking tussen studenten van de KU Leuven en buitenlandse studenten met een achtergrond in architectuur of stedenbouw én met praktijkervaring in hun (ontwikkelings)land. Het Centre for Human Settlements van de Verenigde Naties (UNCHS) begon samen met PGCHS het project 'Localising Agenda 21: action planning for sustainable urban development', als een pilootproject om deze problematiek toe te passen op een lokaal nivo. De stad Leuven werd op haar beurt gevraagd om aan het project deel te nemen. Het resultaat is de tentoonstelling 'Nakuru' die vanaf 12 maart in het stadhuis loopt en die een eerste stap wil zijn in een samenwerking en uitwisseling met de stad Nakuru.

Duurzame ontwikkeling lijkt een modewoord geworden als we het over Afrika, de derde wereld of ontwikkelingsamenwerking hebben. Iedereen die iets of wat inzicht in de zwartjes in Afrika heeft immers wel een project lopen om hun leven draaglijker te maken. Modernere technieken en strategieën hebben hierbij de plaats van de zakjes poedermelk ingenomen en worden onder de noemer 'duurzame ontwikkeling' geplaatst. Een actieve participatie van de bevolking, het bewaren van het economische evenwicht en de ontwikkeling van de vrije markt zijn enkele kenmerken. Om die ideeën of thema's om te zetten in concrete ingrepen werd door de UNCHS een agenda voor ééntwintigste eeuw opgesteld, waar lokale overheden aan kunnen deelnemen. Zo kunnen ze zelf een 'lokale agenda 21' opstellen. Om dit alles nog concreter te maken, werd ingezoomd op drie steden en werd één ervan er als pilootstad uitgelicht: Nakuru, een stad in Afrika.

De tentoonstelling biedt in de eerste plaats een kennismaking met Nakuru. Dit prototype van de middelgrote, hedendaagse Afrikaanse stad — de vierde stad van Kenia — is gelegen op zowat 160 kilometer ten noordwesten van Nairobi, tussen de Menengal-krater en het Nakurumeer. De stad werd uitverkoren omdat ze — naast factoren zoals economie en milieu — vandaag een zeer snelle stedelijk uitbreiding doormaakt. De tentoonstelling wil op een systematische manier, vanuit verschillende invalshoeken, uiteenzetten wat een stad als Nakuru kan betekenen. De hedendaagse stad als kader waarbinnen het leven van alledag zich afspeelt staat centraal. Maar een stad staat niet enkel voor zichzelf; ze staat ook voor een gebied, een land, zelfs een kontinent en in het geval van deze tentoonstelling voor een nog ruimere noemer: stedelijkheid en stadsontwikkeling in ontwikkelingslanden. Het is juist deze dialectiek die de tentoonstelling wil aangrijpen om het inzicht in de stad en haar rol in het leven uiteen te zetten.

De tentoonstelling fungeert als eerste stap naar een samenwerking en uitwisseling tussen Leuven en Nakuru. Dit initiatief mondt uit in het ondertekenen van een samenwerkingspakt door beide burgemeesters. Een samenwerking die hoopt — op termijn — op het uitwisselen van ervaringen uit verschillende domeinen. De tentoonstelling vormt een aanzet; benieuwd of het vervolg er even kleurrijk zal uitzien als de Nakuru-infobrochure.

(vp)

De tentoonstelling is te bezoeken van 12 tot 30 maart in het stadhuis. De toegang is gratis. Tijdens de openingsweek staan nog andere activiteiten op het programma, meer info op 21.17.88.

Animatiefilms in Stuc

In maart en april organiseert kunstencentrum Stuc wat ze daar zelf 'thematische filmreeksen' noemen. Het zijn er drie en om de een of andere reden beginnen ze allemaal met de eerste letter van het woord alfabet. De eerste reeks brengt een interessante verzameling animatiefilms. Van tekenfilm uit de jaren dertig tot jarennegentigcomputeranimatie, en dat in drie dagen.

Buiten de eerste letter, is het gemeenschappelijk kenmerk van deze drie reeksen het feit dat er voor de selectie en realisatie ervan duchtig samengewerkt wordt met andere festivals. Voor de reeks animatiefilm werd er bijvoorbeeld over de schouder meegekeken van het Brusselse Festival voor de Animatiefilm, dat een tweetal weken geleden haar deuren sloot. Stuc vertoont deze week namelijk een selectie van wat het publiek van dit toonaangevende Brusselse festival voorgeschoteld kreeg. Daarbij wordt gezapt tussen de klassieker met het sexy kindvrouwtje Betty Boop die, sinds ze bijna zeventig jaar geleden voor het eerst ten tonele kwam, scharen fans verzamelde, tot de meest hoogtechnologische toepassingen in het genre, zoals die te bewonderen waren in kaskrakers als 'Jurassic Park' en 'Toy Story'.

Boo-boobidoop

Maar de reeks begint met een dinsdagavond 'Dit is Belgisch', waar de recente oogst getoond wordt van wat dit land de laatste tijd aan animatiefilmartiesten opgebracht heeft. En dat is, zoals bekend, heel wat. In kunstscholen als La Cambre en het Kask in Gent studeert nog elk jaar nieuw talent af, van wie nu nieuw werk wordt getoond. Maar ook ouwe rotten als Raoul Servais zijn weer van de partij.

Maar er wordt heel wat verder gekeken dan ons landje. Onder de titel Rubicon wordt, nog op dinsdag, gekeken naar wat er het afgelopen jaar op internationaal vlak op animatiefilmgebied gepresteerd werd. Hier valt het grote aandeel Franse films op, maar er zijn ook interessante Australische ('Cell Animation') en Tsjechische ('Duel') graantjes mee te pikken.

Op woensdag wordt een heel tijdperk animatiefilmcultuur overspannen. Enerzijds wordt er een ruime selectie tekenfilms uit de jaren dertig getoond — waarbij het Betty Boop-personage ongetwijfeld het meest tot de verbeelding en het kollektief onderbewust spreekt. Anderzijds wordt een overzicht gegeven van wat sinds 1985 aan computeranimatie op het scherm gekomen is. Het feit dat al deze filmpjes indertijd bekrond werden met de Pixel Inaprijs, een zeer prestigieuze onderscheiding, is zeker een garantie voor kwaliteit.

De film op donderdag — 'I Married a Strange Person' van Bill Plympton — onderscheidt zich door de lengte: het gaat hier om een langspeelanimatiefilm, volgens de pers-tekst "vol extravagantie, seks en nonsens." De animatiefilmreeks wordt, nog op donderdag, afgesloten met 'Cartoon d'Or', de acht films lange shortlist voor de gelijknamige prijs die de Europese Gemeenschap elk jaar uitreikt aan de 'meest merkwaardige film'. Kom nu al kijken, en speel zelf jury.

(mg)

Terug van teruggeweest

Ithaka was afgelopen donderdag met Ithaka retour aan haar zesde editie toe. Het kunst-evenement dat elk jaar door Kultuurraad op touw wordt gezet, lijkt er opnieuw in geslaagd kunst uit haar doffe au sérieux te halen, en dit zonder aan artistieke geloofwaardig in te boeten. Zestien kunstwerken, voornamelijk van studenten aan de Belgische kunstscholen, werden geëksposeerd op een miniparcours in en rond de eenzame torens van Sint-Maartensdal. Wat volgt is geen kritiek, geen droog overzicht maar het relaas van iemand wiens dag goed gemaakt werd door iets waarover vaak moeilijk wordt gedaan: kunst.

Na het lange wachten op toelatings van stadswege om bepaalde ingrepen te realiseren, was het die ochtend alleen nog het stormweer dat zorgen baarde. Wanneer tegen de middag eindelijk het mannetje in de mast van toren één hing en zijn vlaggetje richting noord-oost zwaaide, lag Ithaka in zicht en kon aangereemd worden. Midden op het grasplein stond de geelgestreepte mosseltent waar de infostand-vrijwilligers brochures uitdeelden en catalogi aan de man probeerden te brengen. In je reinste street-style gingen kids tekeer met spuitbussen op voor hen geïnstalleerde panelen. Net zoals graffiti een kunst kan zijn, is kunst altijd een beetje van de straat en voor iedereen. Deze gedachte lag duidelijk aan de basis van het hele gebeuren: wanneer je een dergelijk kunstvenement organiseert, moet je beseffen dat er niet van boven maar van onderuit dient gedacht te worden. Tot op heden liepen immers nog maar weinigen, op enkele elitaristen na, artistieke trauma's op van een goede portie relatiëvering. Of crooner/stand-up comedian Guido de Belder met zijn playbackshow en moppengedraai het publiek kon bekoren, is voor experts terzake. Zijn aanwezigheid alleen al gaf Ithaka retour een surplus die vanuit de kontekst in Sint-Maartensdal enkel als positief kan worden ervaren.

De aandacht ging vooral uit naar de zestien kunstwerken die her en der in de buurt werden tentoongesteld. Sommigen namen de verlaten situatie van de buurt op de korrel, anderen plaatsten hun werken neer waar het hen het beste uitkwam. Bij deze laatste behoort Steven Van Overmelren. Tussen de grote stookketels in de stookruimte construeerde hij een installatie van hangende serumflessen, verbonden met lampen en waterbakken. Het subtiële spel van licht en at random vallende druppels zorgde vooral bij avondschemering voor het beoogde bevreedend effect. Koud en klinisch en toch om bij te mijmeren. Van de werken die wel op de kontekst

inspeelden, waren Jurgen Gregoir's honderdtal winkelkarretjes op het hellende dak van de stookruimte wellicht het meest in het oog springend. Een betere lokatie voor dit werk was niet denkbaar: schuin tegenover supermarkt Aldi waar de bewoners van de torens hun inkopen doen en daarna de volgeladen *caddie* tot in hun appartement duwen. Geen kat die zich eraan stoort en toch houdt het een duidelijke positionering in die de voorbijganger niet zomaar laat gaan.

Herfst

In de leegstaande toren één werden vijf projecten geplaatst. Speels en onschuldig waren de vallende esdoornhelikoptertjes van Koen Meyers en Peter Boelens. Vijf hoog in de trappenhuis was een handig gekonstrueerde machine geïnstalleerd die elke vijftien seconden een blaadje opzuigde en weer losliet zodat het zachtjes in de schacht viel. Een snelle herfst voor een lege toren. Drie appartementen werden tot ekspositieruimte omgetoverd. De digitaal gemanipuleerde foto's van Bert Danckaert gaven hun geheim slechts prijs voor de onderzoekende toeschouwer. Lichte vervormingen op ondermeer ter plaatse genomen foto's deden de realiteit van het origineel verdwijnen. Hiermee zou de kunstenaar verwijzen naar een toekomstige ontheming. Het appartement was in elk geval reeds leeg. Hoe een negatief beeld ook positief kan gekeerd worden, toonde kunstenaar/trucker Dimitri Cools. Hij vulde een complete woning met meubilair en dialogueerde hier met een kollega uit Sint-Maartensdal door onder andere treinkaartjes, facturen en tachografen van hun ritten op zowat alles wat in de kamers stond, aan te brengen. Zo mocht het publiek evenementen verwijzen bij de kleine dingen die een truckchauffeur elke dag bezighouden. Wie zich aan gewaagde dingen verwachtte, kwam van een kale reis terug. Beiden blijken brave jongens te zijn, of zijn er dingen die bewust aan het oog van de toeschouwer werden weerhouden? Een laatste appartement werd onder handen genomen door Angelo Vermeulen. Op twee video's waren beelden te zien die geregistreerd werden vanuit een rijdende auto. Hieruit waren film-stills genomen die aan de wand werden gehangen. Ten slotte had Vermeulen ook nog de ramen van de ruimte met hout dichtgemaakt en voorzien van enkele kijkgaten. Een sita van de Portugese dichter Fernando Pessoa moest dit alles duidelijk maken, iets in de trant van: tussen mij en het leven staat een glazen wand waardoor ik nooit tot het leven zelf kom. Als iemand ooit al 's nachts naar ZDF heeft gekeken dan weet je wat Vermeulen en Pessoa bedoelen.

Dat het als organisatie niet altijd even makkelijk is om de geselecteerde projecten

er bij het stadsbestuur door te krijgen, vooral als het monumenten gaat, mocht Hilde Broodtaerts ervaren. Het veelbesproken kanon mocht dan blijkbaar toch niet met zilverpapier omwonden worden. Net daarom dan toch maar doen, dacht de kunstenaar. Rond vijf uur stormden een zestal mensen naar het kanon, namen rollen aluminiumfolie uit hun tassen en begonnen het kanon ermee te verpakken. Voor enkele uren was het kanon een kunstwerk dat als verslagen wapperde in de wind. Nu staat het er weer net zoals voorheen overbodig bij. Nochtans heeft Tobback naar eigen zeggen al herhaaldelijk geijverd om het te verplaatsen maar stuitte hierbij telkens op het verzet van enkele oudstrijders. In de parkeerruimte van Sint-Maartensdal vond de performance van Kris Maes plaats waarbij hij zichzelf, samen met een leger slakken, op de buik gekleed in een glazen kist had gelegd. Alvorens Maes te zien lieten, werd de toeschouwer gekonfronteerd met beelden van een zich openende en weer sluitende anus. Hoewel een blacklight boven de kist voor een zeker dramatisch effect zorgde, had het geheel overduidelijk iets gepasseerd over zich. Niet dat het de toeschouwer onberoerd liet — vooral zestienjarige konden hun irriterend gegil niet onderdrukken — maar het was gewoon net iets te eksplisiet. Marleen Eyckerman trachtte met twee hangende skulpturen in de parkeergarage van de Generale Bank de tegenstelling van het 'willen' blijven in en 'moeten' uitbreken uit een kokon te representeren. Ook enkele fotovergrotingen dienden deze universele spanning uit te drukken. Een geniebaar werk maar waar ze inhoudelijk op doelde, was niet echt duidelijk. In de wasserij naast de garage stond een automaat met naast andere wasproducten ook zeppen waarop reliëfs en tekeningen waren aangebracht. Dimitri Dumortier wou hiermee op een listige manier inselen op de kooplust van de toeschouwer. Tweemaal zestig frank en je was de trotse eigenaar van een kunstwerkje. Dat de bewerkte zeep stuk kon vallen in de vangbak van de automaat, maakte essentieel deel uit van het kunstwerk en daarom is het jammer dat dit vermeld werd op een bijschrift. Rijk is Dumortier er niet van geworden want de lade zat rond acht nog zo goed als vol.

Banaal

Jan Pillaert transformeerde foto's van de omgeving tot een abstracte partituur die hij samen met Erwin Borghlevens om de twee uur in de kapel van toren twee interpretere op bastuba. Zo ontstond een muzikale expressie van tot grafische tekens bewerkte beelden van Sint-Maartensdal. Elke visuele indruk leek zijn muzikale pendant te kennen, hoe persoonlijk de interpretatie ook was. De toegangshal van deze toren was voor Ward Hermans de ideale plek om een tafel met stoelen neer te zet-

(foto Elena Schmitz)

ten. Op doek werd deze tafel geprojecteerd in een natuurlandschap. Deze combinatie van dezelfde tafel in verschillende settings was misschien wel één van de sterkere werken op Ithaka retour, ook al beperkte de beoogde communicatie tussen bewoner en bezoeker zich tot een vriendelijke groet. Anja Van Eetveldt eksposeerde een twintigtal foto's in de kantine van het Ministerie van Financiën. Zij slaagde erin om op zich banale onderwerpen om te toveren tot sprekende beelden, mede versterkt door een voorbijgestreefde art-deco-achtige inrichting van de kantine. Waar de zeggingskracht van de foto's zorgde voor de artistieke meerwaarde, deed het bijhorende tekstje eerder inbreuk op de goede bedoeling van de kunstenaars. Tenslotte was er het werk van Caroline Cereghetti in de gang van Seniorama, een ontmoetingsplaats voor de ouderen van de buurt. Stemmen van zich onderhoudende vrouwen, voorafgegaan door een rinkelend belletje, en een video met minimale aktie op het einde van de gang wezen nogmaals op de desolatie sleer waarin deze buurt zich wentelt. In een aanpalende ruimte werd een andere video opgesteld waarop allerlei short-cuts te zien waren van het reilen en zeilen van Seniorama overdag. De ritmische opbouw en een geësceneerde maar ontwrichtende verschijning van twee jongeren op het scherm zorgden voor de juiste spanning om de toeschouwer eventjes in de ban te houden.

Gauthier Pierson's signalisatiemantje in de mast was een persoonlijke favoriet. Niet omwille van zijn artistieke waarde, maar omdat het naast duiven, meeuwen en vliegtuigen het enige bewegende object was dat vanuit mijn raam te zien was. Zaterdagochtend stond het nog steeds in het niets te zwaaien en misschien nu nog. Conclusie: kunst geniet je nog steeds het best alleen, zo kan je tegen de dingen spreken zonder dat iemand je seniel noemt.

Stefan Huber

Elke dag de krant én een extra bijlage.

- maandag: De Sport
- dinsdag: Leon@rdo
- woensdag: De Mix
- donderdag: Café des Arts Boeken
- vrijdag: Café des Arts
- zaterdag: De Bijsluiter
- Het Vrije Leven
- Ter Zake
- Vacature

9 maanden De Morgen voor slechts 4.645 fr. (= 20 fr. per krant) + gratis boek t.w.v. 595 fr.

Exclusief aanbod voor studenten! Neem de 'De Morgen'-folder op uw campus of contacteer Jongeren & Media op 03/281.48.27 of via <http://www.JeM.be> !

DE
BOEKENBEURS:
ÉÉN GROTE
ONTDEKKING!

BOEKEN & STRIPS LITERATUUR & ROMANS

De Centrale Boekhandel is in aantocht! Het complete magazijn wordt tijdelijk verplaatst. Ruim 100.000 kilo boeken. Soms verkleurd of met ezelsoor. Het voordeel spreekt boekdelen. **Alles gaat weg voor een fractie van de oorspronkelijke prijs.**

SCIENTIFIC BOOK SALE

Een gigantisch aanbod van wetenschappelijke boeken. Duizenden titels voor elk vakgebied. Tekstboeken, manuals, atlassen, woordenboeken, teveel om op te noemen. Soms een druk of editie ouder, echter het verschil zit hem in de prijs.

**BUILD UP YOUR
OWN LIBRARY.
HUGE SAVINGS!
DISCOUNT UP TO 90%**

ZE ZIJN ER ALLEMAAL

Allende · Van Dis · Palmen · King ·
Van Istendael · Lanoye · Ludlum · Claus ·
Vestdijk · Brusselmans · Theroux · Rushdie ·
Campert · Van Kooten · Van der Heijden ·
Komrij · Mulisch · Wang · Zwagerman ·
Enquist · enz. enz. enz.

TIP Wees er tijdig bij, want dit wordt echt uniek en dan geldt

**KWART MILJOEN BOEKEN
10.000 COMPUTERBOEKEN MET
CD-ROMS - DISKS - SOFTWARE**

DE CENTRALE BOEKHANDEL

LEOPOLD DE WAEPLAATS 12 - 2000 ANTWERPEN

TEL. INFO: 03 23 89 651

••VOORVERKOOPDAG••

Profiteer van de 1e keus

DONDERDAG 12 MAART 14-21 UUR

VRIJDAG

13

MAART
10-21 UUR

ZATERDAG

14

MAART
10-19 UUR

ZONDAG

15

MAART
10-17 UUR

**BRABANTHAL
LEUVEN**

Per bus óók in het weekend!

'N GREEP UIT HET ASSORTIMENT!

- ▶ ABELL & MORRISON EXPLORATION OF THE UNIVERSE 6th.ed. 321
- ▶ BANWELL FUND. OF MOLECULAR SPECTROSCOPY 3rd.ed. 150
- ▶ BATES GDE. PHYSICAL EXAM. & HISTORY TAKING 5th.ed. 511
- ▶ CUNNINGHAM WILLIAMS OBSTETRICS 19th.ed. 663
- ▶ DAVIS & SALOMON WORLD OF BIOLOGY 4th.ed. 378
- ▶ DAVYDOV QUANTUM MECHANICS 2nd.ed. 245
- ▶ FEWKES & CHENEY ILLUSTR. ATLAS CUTANEOUS SURGERY. 13.90
- ▶ FLOYD ELECTRONIC DEVICES 2nd.ed. 178
- ▶ GREELEY PLANETARY LANDSCAPES 2nd.ed. 150
- ▶ HUDSON & NELSON UNIVERSITY PHYSICS 2nd.ed. 473
- ▶ KISHLANSKY CIVILISATION OF THE WEST set à 2 178
- ▶ KOZEN DESIGN & ANALYSIS ALGORITHMS 90
- ▶ LEHNINGER BIOCHEMISTRY 2nd.ed. 340
- ▶ LUTGENS ESSENTIALS OF GEOLOGY 3rd.ed. 112
- ▶ MARGULIS ILL. FIVE KINGDOMS '97 nr. 1 - 48
- ▶ MERESTEIN & KAPLAN HANDBOOK OF PEDIATRICS 17th.ed. 226
- ▶ MURRAY HARPER'S BIOCHEMISTRY 23rd.ed. 321
- ▶ SCHROEDER FRACTALS, CHAOS, POWER LAWS 207
- ▶ TIERNEY & McPHEE CURRENT MEDICAL DIAGN. & TREATMENT 568
- ▶ THURMAN ESSENTIALS OF OCEANOGRAPHY 3rd.ed. 150
- ▶ ZUMDAHL CHEMISTRY 3rd.ed. 378

▶ SNUFFELHOEK ▶ MENS EN MAATSCHAPPIJ ▶ KUNST & MUZIEK ▶ HISTORIE
▶ BUSINESS ▶ WOORDENBOEKEN ▶ HOBBY & REIZEN ETC. ETC.

WHY
PAY
MORE?

De adult cartoon wordt onvolwassen

In de Verenigde Staten geniet de brutale comedyreeks *South Park* een onverklaarbaar succes. Nadat de show vijf maanden op de kabel is geweest, heeft die al bijna één miljard frank aan merchandising opgebracht. *South Park* haalde in dezelfde maand de cover van Amerika's grootste conservatieve rockmagazines, *Rolling Stone* en *Spin*. Voor een rockact al een uitzonderlijke prestatie, en dus zeker voor vier doodbraaf getekende schoolkinderen uit de Colorado Rockies, die vloeken als verketterde heidenen.

Want waar draait de hype eigenlijk om, wat zorgt ervoor dat gehele Amerikaanse volkstammen aan het kleine schermje gekluisterd zitten? Wie bij ons Nijntje schattig vindt, zal zeker houden van de lo-fi-stijl van *South Park*. Bij Dick Bruna zal je echter geen grappen terugvinden over brandende scheten, vleesetende zombies, een olifant die een varken neukt of over Ethiopische vluchtelingen, meer bepaald over een weesje dat naar de naam Starvin' Marvin luistert.

Ontmoet verder Stan, het schatje van de vier. Stan heeft een homoseksuele hond, Sparky, waarvan het gebelaf vertolkt wordt door de stem van George Clooney. Stan is verliefd op Wendy, maar hij begint helaas steevast te kotsen wanneer hij haar ontmoet. Verder is er Cartman, die veel te dik is maar zichzelf eerder 'big-boned' zal noemen. Cartman's moeder poseerde ooit voor 'Crack Whore Magazine', verder beweert hij flashbacks te hebben over zijn

tijd in Vietnam. Kyle is Joods, en verdedigt zijn godsdienst fervent tegen Cartman ("Don't you oppress me, you fat fuck! Everytime you walk on the street people go: 'Oh my God what a fat fuck!'"). Hij heeft een huisolifant en trapt graag zijn kleine broertje Ike door de ruiten van de schoolbus.

South Park wordt in de Verenigde Staten om tien uur 's avonds uitgezonden, en de moral majority kijkt stilzwijgend mee. Een vreemde zaak, enkele jaren nadat de makers van *Beavis and Butthead* een gigantische El Niño van verontwaardigd protest over zich heen kregen. Vreemd omdat in B&B hoogstens wat zout op een slak wordt gegoten terwijl in *South Park* het hoofd

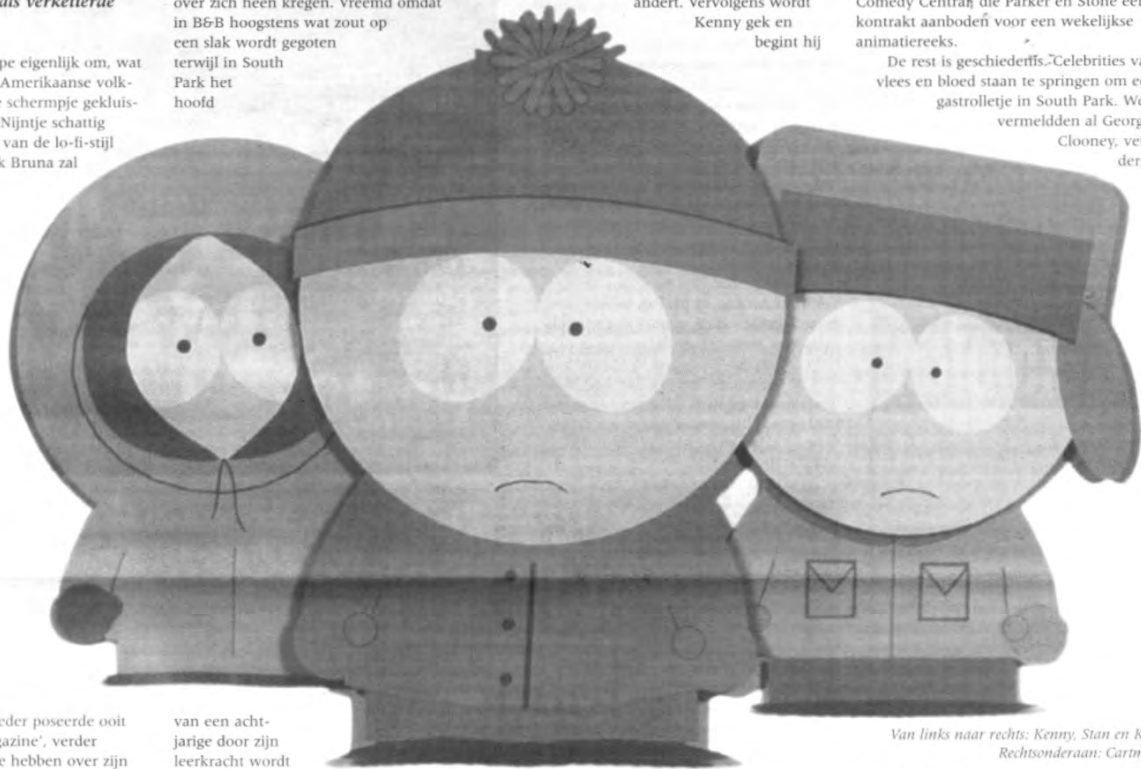
afgehakt, waarna het op een vlaggenstok terecht komt.

De populairste van de vier *South Park* kids is immers Kenny, die ieders medeleven verdient door in elke aflevering minstens één keer op spektakulaire wijze om het leven te komen. Hij wordt in de mikrogolf gestopt door een boosaardige kloon van Stan, hij wordt aangevallen door gemuteerde kalkoenen, geëlektroneerd en geregeld ook gedekapiteerd. De aflevering 'Pink Eye' was alleszins Kenny's hoogtepunt: eerst viel het ruimtestation Mir op zijn hoofd, waarna hij in het lijkenhuisje in een zombie werd. Vervolgens wordt Kenny gek en begint hij

de mensen op te eten, een gegeven waar Kyle met de kettingzaag een einde aan maakt.

Ondanks — of is het dankzij? — deze manifeste vorm van politieke inkorrektheid, is *South Park* er op een of andere manier in geslaagd die onvoorspelbare machine in gang te zetten, waardoor een leuk idee tot een heus maatschappelijk fenomeen wordt. Het begon allemaal in 1995, toen de twee filmschoolstudenten Trey Parker en Matt Stone van een kaderlid van de Fox-studio's de opdracht kregen om een digitale kerstkaart te maken. Ze maakten voor 750 dollar een filmpje van vijf minuten, 'Spirit of Christmas', waarin Jezus in een shoot-out terechtkomt met de Kerstman, een bittere strijd waarbij Kenny om het leven komt. Via de mond-aan-mond-reklame van het Internet kwam het filmpje terecht bij mensen van al cartoonzender Comedy Central, die Parker en Stone een contract aanboden voor een wekelijkse animatiereeks.

De rest is geschied. Celebrities van vlees en bloed staan te springen om een gastrolletje in *South Park*. We vermelden al George Clooney, verder

van een achtjarige door zijn leerkracht wordt

Van links naar rechts: Kenny, Stan en Kyle. Rechtsomderaan: Cartman.

Filmreeks *New Harvest* in Stuc: 'Stella does Tricks'

Dag papa, en ze stak zijn kruis in brand

Herinnert u zich het vastberaden meisje nog uit 'Trainspotting' dat met de maturiteit en flair van een listige, ervaren vrouw Rent-boy alsnog in haar taxi liet en hem dan na gebruik op de sofa in de gang achterliet? Dezelfde actrice, Kelly Macdonald, speelt de hoofdrol in de debuutfilm 'Stella does Tricks' van de Britse Coky Giedroyc, die je op zondag en maandag vijftien en zestien maart in Stuc kunt bekijken. Opnieuw vertolkt Macdonald een jong, uit noodzaak vroegvolwassen meisje: Stella. Ze is na een ongelukkige Glasgowsse jeugd in het Londonse prostitutiemilieu terechtgekomen, en houdt zich inmiddels van de nodige tricks staande. Tot het ook haar tevel wordt.

Stella stelt haar alledaagse leven als hoer in dienst van een pooier in vraag als haar boezemvriendin wordt aangevallen door een drugdealer. Ze staat voor de keuze de vorm van zekerheid die ze bij haar pooier heeft op te geven of niet. Ze vertrekt uiteindelijk, en zoekt steun bij een nieuwe vriend, de aan drugs verslaafde Eddie. Samen met hem vertrekt ze terug naar Glasgow, waar ze eindelijk haar jeugderva-

ringen hoopt te verwerken. Ze bezoekt er ondermeer haar vader, een stand-up comedian die Stella seksueel misbruikte, en steekt zijn kruis in brand met een aansteller. Maar Eddie's druggebruik eskaleert, en opnieuw moet ze kiezen: toch maar bij hem blijven, of de weg van de eenzaamheid bewandelen.

De structuur die Giedroyc gebruikt is gewaagd, ze goochelt met drie verschillende lagen: het documentaire karakter van de beelden uit Stella's heden — soms heeft het wel iets weg van 'Kids' — wordt onderbroken door flashbacks naar haar problematische Schotse kindertijd en gekontrasteerd met eerder poëtische droombeelden die soms haar hoop uitdrukken maar vaak ook de vorm van wraakfantasieën aannemen. De overgangen tussen deze verschillende niveaus worden dikwijls symbolisch aangegeven: als Stella op een bepaald moment door een deurgat stapt, komen we tegelijk in een flashback terecht.

Koel

Het idee voor deze film haalde Giedroyc uit een documentairereeks over dakloosheid die ze in 1994 voor Channel 4 maakte. Het dokukarakter wordt voor een groot stuk bereikt door het zuiver registre-

rende kamerwerk: zakelijk, koel, met zin voor detail, zonder het minste spoor van moralisering, vanzelfsprekend bijna en daardoor des te harder. Bovendien schrijft ze er niet voor terug de kijker ook met de minder aangename kanten van het prostitutiemilieu te konfrontereren.

Eén van de gevolgen van die aanpak is — net zoals bij de receptie van 'Kids' — dat de meningen over haar film nogal verdeeld zijn. Sommige critici hekelen het gebruik van bruto geweld, seks-met-minderjarigen — Stella is pas vijftien —, druggebruik en de koerante vierletterwoorden. Naast de vergelijking met 'Kids' zien velen Giedroyc als een nieuwe telg van de 'Britse School' van sociocritische filmers als Ken Loach ('Raining Stones', 'Carla's Song') en Mike Leigh ('Secrets and Lies', 'Career Girls') die een hoogst individueel verhaal projecteren tegen de achtergrond van één of ander maatschappelijk thema — in Giedroyc's film is dat dan de kinderprostitutie. Een nieuwe 'Trainspotting' of 'Secrets and Lies' is het evenwel niet, maar als debuutfilm kan hij zeker tellen.

Benny Debruyne

'Stella does Tricks' is op zondag en maandag vijftien en zestien maart te bekijken in de Stuczaal, respectievelijk om acht uur en halfelf.

zijn ook Robert Smith van The Cure, Isaac Hayes en Jay Leno de revu gepasseerd. Succes kreeft echter ook afgunst, dat is bekend, John Kricfalusi, de tekenaar van die andere tekenfilmreeks *Ren & Stimpy* claimt het patent op het *South Park*-personaage Mr. Hankey. "De ruzie toont het merkwaardige tafereel van enkele volwassenen die onder elkaar vechten over het eigenschap van een zingende drol," merkte een journalist van het Engelse maandblad *The Face* droogjes op.

Want de hype staat op het punt om, na de Verenigde Staten en Australië, ook over te slaan naar het oude kontinent. In Groot-Brittannië wordt *South Park* vanaf einde maart uitgezonden op Sky One, wanneer de reeks op onze schermen te zien zal zijn is nog niet bekend. Dat is echter gewoon nog een kwestie van geduld, en wedden dat u erbij zal zijn?

Joris Janssens

Voor meer informatie over *Southpark*: de officiële *South Park* site is te vinden op <http://comedycentral.com/southpark>. Bekijk zeker ook de 124 *Southpark*links op het zoekprogramma Yahoo (http://www.yahoo.com/News_and_Media/Television/Shows/Animations/South_Park/).

Kringraad zoekt

Kringraad, de onderwijsgeleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, is voor het volgende academiejaar op zoek naar nieuwe medewerkers (m/v) om aan de studentenvertegenwoordiging een zinnige invulling te geven. Op vrijdag 13 maart worden op de algemene vergadering van Kringraad de eerste verkiezingen georganiseerd voor de volgende hiernavermelde functies.

Twee vrijgestelden. De vrijgestelden zijn halftijds betaalde werkrachten die de werking van Kringraad administratief en inhoudelijk ondersteunen. Konkreet betekent dit dat de vrijgestelden de permanentie verzorgen op kantoor, de verslagen van de vergadering maken, redigeren, vermenigvuldigen en verspreiden en de uitgave verzorgen van het jaarverslag, de kringfiches en het 'Vademecum voor Studenten in Leuven'. In de mate van het mogelijke bereiden ze dossiers voor en ondersteunen ze de werking van de werkgroepen. De vrijgestelden zijn verantwoordelijk voor de subsidiëringmechanismen van kringen en erkende vrije verenigingen.

Drie vertegenwoordigers voor de sectie Aggregatie. De lerarenopleiding -of aggregatie- bekleedt een wat aparte plaats in de universitaire structuur. Het geheel heet Akademisch Vormingsinstituut voor

Leraars, en het eigenlijk bestuursorgaan voor de lerarenopleiding is de Sectie Aggregatie. Daarin zitten drie studentenvertegenwoordigers, één uit elke groep (humane wetenschappen, eksakte wetenschappen en biomedische wetenschappen). Als je die functie ambieert, moet je wel ingeschreven zijn voor de lerarenopleiding. De sectie aggregatie vergadert om de zes weken.

Twee internationaal vertegenwoordigers. Kringraad is lid van Mosaic (Meeting of Students Aiming at the Integration of the Coimbra-group), de studentenvleugel van de Coimbra-groep, een organisatie van 33 Europese universiteiten. Twee keer per jaar vergadert Mosaic gedurende enkele dagen in een Europese universiteitstad. Op universitair nivo is de internationaal vertegenwoordiger lid van het Beleidscomité Internationale Relaties. Ook rond de Socratesproblematiek zijn de internationaal vertegenwoordigers actief.

Twee vertegenwoordigers voor de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS). De Vlaamse studenten hebben zich verenigd in de VVS. VVS heeft een Nationale Algemene Vergadering (NAV), die minstens drie keer per jaar samenkomt, en een hogeschool- en een universiteitscentrale (UC), die minstens even vaak vergaderen. Voor de NAV en de UC zoeken we twee studentenvertegenwoordigers. De VVS-vergaderingen zijn meestal 's avonds.

Indien je interesse hebt voor deze vakatures binnen Kringraad, moet je een gemotiveerde sollicitatiebrief met CV indienen voor woensdagavond, 11 maart, op het kantoor van Kringraad, 's Meiersstraat 5 3000 Leuven. Indien je graag meer informatie hebt over deze vakatures ben je welkom op ons kantoor, of kan je ook bellen tussen 14.00u en 18.00u op het nummer 016/22.31.09.

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
Nummer 23
9 maart 1998

Ver. uitg.: Bart Eeckhout
Hoofdredactie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout

Redactie: Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Sofie Overstijns

Doka: Bart Andries, Dirk Bernard, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put, Elena Schutjes, Maarten Timmermans

Medewerkers: Martijn Graumans, Stefan Huber, Joris Janssens, Kris Kuppens, Peter Mangelschots, Veronique Patteeuw, Jeroen Peeters, Olivier Remy, Pascal Seynhaeve, Claude Seyns,

Layout en vormgeving: Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Filip De Keukeleere, Bart Eeckhout, Raf Gerits, Joost Helsen, Stefan Huber, Kris Kuppens, Ivan Put, Jeroen Lissens, Pascal Seynhaeve, Eva Wittocx

DTP: Filip De Keukeleere, Eva Wittocx
Spelling: Filip De Keukeleere, Bart Eeckhout, Eva Wittocx

Eindredactie: Pascal 'karaoke' Seynhaeve en Bart Eeckhout
Assistentie-eindredactie: Benny Debruyne

Internet-Veto:

http://www.veto.student.kuleuven.ac.be
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit

Allaset Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Oplage: 9000 eksemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen

Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;

buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;

over te schrijven op rek. nr. 001-

0959719-77

Redaktievergadering

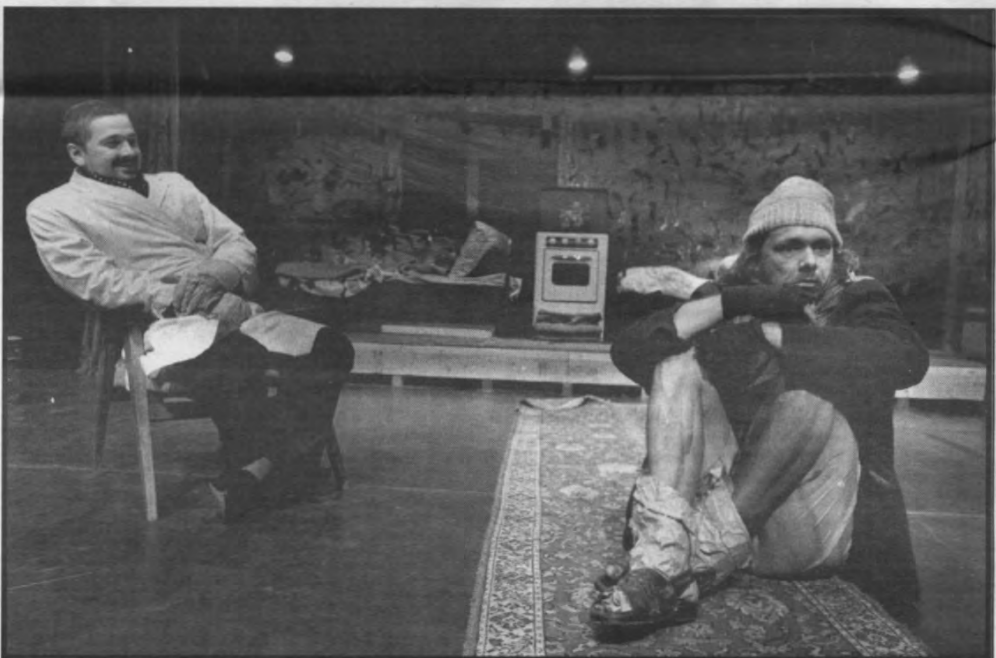
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

Portulaca Presents
The
International
Gala Night
March
14th
Ma In Alma II
14th
Alma II

Gala Diner
(reservation only):
450 Bef/350 Bef (students)
Ball at 10 p.m.
150 Bef/ 100Bef (students)

Tickets & Info:
Pangaea/ Portulaca
Vesaliusstraat 34
Leuven

Tel.: (016) 32-3395
E-Mail: Portulaca@portul.student.kuleuven.ac.be

Mapertuis's Bloedgroep speelt vier maal anders

Malpertuis heeft er sinds kort een broertje bij, 'Bloedgroep' gedoopt. Het initiatief tot dit nieuwe teatergezelschap werd genomen door Sam Bogaerts. Hij verzamelde een aantal jonge acteurs rond zich en samen maakten ze een reeks voorstellingen geïnspireerd op hun favorieten uit de wereldliteratuur. 'De knecht van de twee meesters' van Carlo Goldoni, 'Germania 3' van Heiner Müller, 'De conciërge' van Harold Pinter en 'Suus' van de Oostenrijkse schrijver-kunstenaar Herbert Achternbusch vormen het menu dat in vier opeenvolgende avonden wordt opgediend. De klemtoon ligt op het durven aangaan van verschillende persoonlijke relaties: de acteurs tasten hun mogelijkheden en beperkingen af in relatie tot de tekst, het publiek wordt uitgenodigd om hetzelfde te doen. Het feit dat de voorstellingen elkaar snel opvolgen houdt in dat er ook een persoonlijk proces en contact mogelijk wordt tussen publiek en speler. Dit concept maakt dat dezelfde acteurs en misschien ook hetzelfde publiek gedurende vier avonden erg uiteenlopende voorstellingen kunnen beleven. Het doorbreken van het roetineuze van teatertoermees ligt dan ook in de bedoeling van 'Bloedgroep'.

Uitzonderlijk zal er in Leuven in de week van de voorstellingen ook een workshop met Sam Bogaerts plaatsvinden. Dit om aan jonge mensen de kans te geven om hun grenzen op het vlak van spelen af te tasten en misschien te verleggen: zo bestaat zelfs de mogelijkheid om deel te nemen aan één van de voorstellingen. Volgens Sam Bogaerts is het immers erg belangrijk om niet alles een jaar van tevoren vast te leggen zodat er voldoende ruimte blijft om op de aktualiteit in te spelen en om zo de eigen navel en navelstreng te kunnen overstijgen.

De Bloedgroep speelt woensdag 11, donderdag 12, vrijdag 13 en zaterdag 14 maart telkens om 20.00 u in de Stadschouwburg in Leuven. Vrijdag is er ook nog om 13.00 u een voorstelling.

(kk)

zoekertjes

√ Het Multinationalsbevrijdingsfront zal op vrijdag 13/3 van 13.00 tot 16.00 u alle sporen van station Leuven bezetten om te protesteren tegen de genadeloze uitbuiting van multinationals door extreemlinkse regeringen in het Zuiden.

√ Roger is een toffe gast.

√ TEW'er zoekt presidium om op te kopen.

√ Reizen, taalkursus met andere Europese studenten 'all over Europe'? Bij Aegee, 10 Maart, 20 u zij-ingang ASLK Bogaardenstraat.

√ Hoit Ward, 'k zal maar weer es uw exemplaar van Veto afpakken tijdens een college, 'k Bied alvast mijn excuses ...aan.

√ Veto heeft nog fietsen, kom dus gerust eens langs.

√ Raf M. zoekt zijn liefde. Het liefje van Raf is blond, heeft een strak badpakje en is maximaal 14 jaar.

√ It's great, it's huge, it's coming your way... it's Roger.

√ Ik doop u met water. Hij die na mij zal komen zal u dopen met bier. (Rog. 13.12-13)

√ Yossarian lives!

√ Das pas bier.

√ Vinz is a-coming, Been truckin' on three legs too long.

√ Het mafste, grappigste en beste radioprogramma is terug: Radio Danny. Zij die het ooit hoorden weten waarom. Radio Danny, elke maandagavond tussen 8.00 en 10.00 u op Uilenspiegel FM 106.7.

√ Als ze aan elkaar vast moeten plakken, Roger pakken! IVB

√ 'De zestig Minuten Van Sodom' start vanaf zondag met een special over de Vagina's van onze Vlaamse politica — elke zondag van 22.00 tot 23.00 u op 106 FM.

√ IVB = Inkompetente Vadsige Bierdrinkers.

√ Kris Rosselle tikt je thesis of paper. Info: Hof

Ter Bekelaan 12, 3020 Winksele. Tel 016/20.70.77.

√ IVB = intieme vrijgezellenavond.

√ De Vincent laat Raf weten dat hij zijn badpakje niet uit de kast haalt voor hij Raf in zijn roze stretchbroek heeft gezien.

√ Populaire popgroep om al uw feestjes op te vrolijken: Dick Vroyen et son metalcombo 'Les Hollywood Bananas.'

√ Koppels zijn geïsoleerde sellen die doelloos ronddobberen in de maatschappijvrijver. IVB.

√ Groep W laat Raf weten dat we hem bij de ballen hebben.

√ Leuven! bereidt u voor voor de komst van Eefje!

√ C'était toujours la meme chose tu sais, comme si j'étais dans une capsule.

√ Dick Vroyen, Liao Gatré, Serman Hervotte: 'Les Hollywood Bananas.'

√ Wordt Miet natter dan Wivina? Zondag van 22.00 tot 23.00 u op 106 FM.

√ Ligt de IVB-rage nu al stil? Sissi! De Koppels.

√ De bedoelde zwartharige heette Veerle.

√ Green dreams sleep furiously. Wakker worden verdomme.

√ Germania rules! Woensdag in de Fak: 1000 jaar 'een'!

√ IVB is still alive! Koppels, kruip bij uzelf en verkommer!

√ Jaretellen Bvba. Vraag naar Heidi.

√ Emma goes kantus. Was het nu '70 of '80? Was het nu Sandra of Annelies?

√ Medereizigers gezocht, drie plaatsen vrij: voor 3.500 frank naar Budapest, vertrek op 10 april en terugkomst op 18 april — voor meer inlichtingen bellen naar Mathieu Julien: 015/41.23.17.

√ Lieve jongen gezocht om mijn KN...TI. Manieren in hoffelijkheid aan te leren. Aanbieden in de Fak.

√ We are blue, we are white, we are f***in' dynamite.

√ Sjite.

√ Zeer belangrijk bericht: de openingsuren van Velo en de Fietsherstelplaats zijn veranderd. Zowel Velo als de Fietsherstelplaats zullen nu een avond in de week open zijn tot 19.30 u en wel op dinsdagavond.

√ Al aan de IVB gedacht, Britte? Ben.

√ Zoek keyboard met midi-aansluiting. Reageren in zoekers aub.

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

Zaterdag was het de Internationale Dag van de Vrouw, met als voornaamste eis om volgend jaar ten minste de week van de vrouw te mogen vieren. % Over naar belangrijker dingen: voetbal. Club Brugge verliest met drie nul van die halve migrantenclub Racing Genk. Jean-Marie Pfaff: "Ik ben geen racist, maar die van Genk, dat zijn toch geen Vlamingen meer? Die Bosman hadden ze preventief moeten arresteren, in Schaarbeek zou 't geen waar geweest zijn. En wat is er van Club Brugge geworden? Die Vander Elst, dat's toch ook geen echte Vlaming. Zo'n grote neus, en zo'n uitgemergeld lijf, dat is toch niet meer waarbaar? Ik wil niet goedpraten wat er in '40-'45 is gebeurd, maar van mij mochten ze die meteen op de trein zetten. Stéphane Demol, dat was vroeger toch de harde aanpak, daar kwam geen vreemdeling voorbij. Maar die zwarte krulles lijken mij toch ook wel link. Pas op, ik ben geen racist, ik heb tenslotte zelf zigeunerbloed. (Aan mijn bumper). Ik wil niet goedpraten wat er in '40-'45 is gebeurd, maar toen "k naar Duitsland ging, habe ich mei zminste angeschlossen. En toen ik naar Turkije ging ook. Want die Koerden etc..."

WIE VAN DE DRIE??

<p>Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30</p> <p>Ma.-Do. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.</p>	<p>Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02</p> <p>Ma.-Vr. 9 - 19u.</p>	<p>Naamsestraat 115 Tel: 23.70.03</p> <p>Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.</p>
<p>aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes</p>		

Studeer Spaans in koloniale sfeer

Antigua Guatemala

- Privé leraar (4 uur per dag)
- verblijf in gezin (+ maaltijden)
- naschoolse activiteiten
- startdata: elke maandag
- prijs: 6900 fr. per week

Yucca Travel&Language ism Soenen Travel
Tel./fax: 02/720.28.95
Fax: 00 502 832.51.52
E-mail: yucca@conexion.com.gt

agenda & ad valvas

DOOR PASCAL SEYNHAEVE

DINSDAG

20.00 u **INFO-AVOND** Summer Universities '98 Aegee, in ASLK (zij-ingang Bogaardenstraat), org. Aegee.

20.00 u **MUZIKALE AVOND** Muzikale avond met de "Eddy Wally Show", in CC Minnepoort Kon. Albertlaan, Leuven, toeg. 400, org. Verbond der Jaartallen.

20.00 u **KONSERT** "Is there no other way?" van het solidariteitskoor Pati Pati, in St.-Jan-de-Doperkerk, Groot Begijnhof te Leuven, toeg. 150/250, org. Universitaire Parochie, Jan Stasstraat 2, Leuven.

20.15 u **KONSERT** Universitair symfonisch orkest o.l.v. Edmond Saveniers. Solist: Ben Roels, in PDS, Debériotstraat 4, Leuven, toeg. 200/300, org. Dienst cultuurcoördinatie KU Leuven; tel. 32.41.40.

WOENSDAG

20.00 u **KONSERT** Beethoven Akademie: Programma 12: Wolfgang Amadeus Mozart. Dirigent: Jan Caeyers. Solist: Christian Zacharias, piano, in PDS, toeg. 650/500/350.

20.00 u **TEATER** "De Conciërge" van Harold Pinter gebracht door Malpertuis's Bloedgroep, in Stadschouwburg Leuven, toeg. 900/700/500/300/450/350/250/150, org. Voor reserveringen; tel. 22.21.13.

21.00 u **GESPREKSAVOND** "God in de stad?", Professor Em. J. Kerckhofs over godsdienst en verstedelijking, in MTC 00.12, toeg. gratis, org. Themahuis 't Stadhuis.

DONDERDAG

14.00 u **BRUNCH** Brunch in het OCMW-Leuven om een dak boven het hoofd te eisen van de familie Mulop die hier asiel zoeken, in OCMW (Vesaliusstraat), org. Recht op Vluchten.

20.00 u **TEATER** "Germania 3" van Heiner Müller gebracht door Malpertuis's Bloedgroep, in Stadschouwburg, Leuven, toeg. 900/700/500/300/450/350/250/150.

20.15 u **TEATER** Komedie: "De Blonde Aardbei", in Amusements Theater Leuven, Vaart 25, Leuven, toeg. 400/350/200, org. Voor reserveringen; tel. 23.15.98.

20.15 u **KONSERT** Universitair symfonisch orkest o.l.v. Edmond Saveniers. Solist: Ben Roels, in PDS, Debériotstraat 4, toeg. 200/300, org. Dienst cultuurcoördinatie KU Leuven; tel. 32.41.40.

VRIJDAG

20.00 u **ONTMOETINGEN OP VRIJDAG**

Luisteren naar de stem van een vrouw uit het Zuiden: een getuigenis van Evelyne, de Haitiaanse partner van Broederlijk delen, in Jan Stasstraat 2, Leuven, toeg. gratis, org. Werkgroep Broederlijk Delen in de Universitaire Parochie.

20.00 u **TEATER** "Suus" gebracht door

Alfa

- 10/03 om 20.00 u: Lezing Professor Mertens over de Maya's, in MSI.0028.
- 10/03 om 20.00 u: Voetbalantus, in Patapoel.
- 11/03 om 21.30 u: Voetbal licenties - kandidaturen, in Sportkot.
- 11/03 Gratis vat. na de voetbal, in Praatkamer.
- 12/03 om 20.00 u: Alfa's Kwis, in Toewip.
- 13/03 om 14.00 u: POK-vergadering, in Fr 04.16.

Antropologische Kring

- 14/03 om 13.30 u: Antropologische Kontakt dag. Centraal thema is de maatschappelijke impact van de religie op de samenleving in China en Japan. Met Prof. Cornille (faculteit Godgeleerdheid) en Prof. N. Standaert (Aziatische en Islamitische studies), in Psychologisch Instituut, lokaal 91.93, Tiensestraat 102, Leuven, toeg. 200/300.

Eoos

- 10/03 om 20.00 u: Samenkomst voor het presidium van volgend jaar; alle kandidaten zijn welkom, in Perma.
- 10/03 om 21.00 u: presidiumvergadering, in Perma.
- 12/03 om 22.00 u: Cocktailavond, in Praatkamer.

Germania

Malpertuis's Bloedgroep, in Stadschouwburg, Leuven, toeg. 900/700/500/300/450/350/250/150.

20.00 u **TEATER** Toneelkring Excelsior brengt "Geen Requiem", in Zaal Ons Huis, Goudbloemstraat 28, Leuven, toeg. 180, org. Voor kaarten; tel. 23.34.70.

ZATERDAG

14.00 u **LENTEFEEST** Kindershow Kanajo voor de leerlingen zedenleer van het basisonderwijs, in Pedagogische Hogeschool (Groep T), Tiensevest 60 te Leuven, org. Oudervereniging voor de Moraal ism Groep T.

20.00 u **TEATER** "De knecht van twee meesters"

- 11/03 om 20.00 u: 1000 jaar 'een' Film: 'een' manneke pis, in MSI 03/8.
- 11/03 om 22.00 u: 'een' speech, Professor Van der Horst, in Fakbar.
- 11/03 om 22.30 u: 'een' verrassingstaart + 'een' vat + 'een' woordenboekspel, in Praatkamer.
- 12/03 om 20.00 u: reünie Dublin, in Perma.

Historia

- 11/03 om 20.00 u: Film 'The Mission', in MSI 03.18, toeg. gratis.

Klio

- 09/03 om 20.00 u: Reggae - avond, in Fakbar L&W.
- 11/03 om 21.00 u: PV, in 's Meiersstraat 5.
- 12/03 om 20.00 u: Film, in MSI.

LBK

- 10/03 om 11.00 u: LBS Bloedafname Arenberg II, tot 14 u, in Arenberg II.
- 10/03 om 20.00 u: Filmavond 'The people vs. Larry Flint', in Landbouwinstituut 00.210.

NFK

- 10/03 om 13.00 u: Broodmaaltijd met als thema 'Tom Waits', in Studentlounge.
- 10/03 om 21.00 u: Film 'Cyclon', in MSI 00.28, toeg. gratis.
- 12/03 St. - Thomasfeest, org. Ipsa, in

gebracht door Malpertuis's bloedgroep, in Stadschouwburg, toeg. 900/700/500/300/450/350/250/150, org. Voor reserveringen; tel. 22.21.13.

20.00 u **TEATER** Toneelkring Excelsior speelt "Geen Requiem" van Roger Vervaeke en Dirk Bracke in een regie van Karel Struyven, in Zaal Ons Huis, Goudbloemstraat 28, Leuven, toeg. 180, org. Voor kaarten; tel. 23.34.70.

ZONDAG

15.00 u **TEATER** Jeugdtheater Bink! met "Canteclair" - Blauw vier (liefdesverhaal voor kleuters) + 5 jaar, in Stadschouwburg, toeg. 200/160.

Amerikaans College, toeg. 350/400.

Portulaca

- 14/03 om 19.30 u: International Gala Night, in Alma II.

Romania

- 09/03 om 20.30 u: Toneel: "Sortie de secours" brengt Hop Signor van Michel de Ghelderode, in Malpertuis Theater in de Redingestraat.
- 10/03 om 20.30 u: Toneel: "Sortie de secours"
- 11/03 om 20.30 u: Toneel: "Sortie de secours"
- 12/03 om 20.30 u: Toneel: "Sortie de secours"
- 12/03 om 22.00 u: Top 100 Altdertienluif, in Blauwe Kater.

VRG

- 09/03 Proms, in Sporthal De Naeyer.

VTK

- 10/03 om 22.00 u: 70 - 80 luif, in Albatros.
- 12/03 om 20.30 u: Proffenkantus, in Patapoel.

Wina

- 11/03 om 22.00 u: Winabar, in RC - Bar (onder Alma III).

"Hoe meer werkloosheid, hoe meer kunst"

aten we eerlijk zijn. Eigenlijk was het Uur Kultuur-debat vorige week tussen Louis Tobback en Jan Hoet een maat voor niets. Veel

volk, dat wel en ook wat verbaal vuurwerk waarmee het goed lachen was, maar inhoudelijk stelde het allemaal niet veel voor. Aan de ene kant van de tafel mocht de burgemeester van deze stad rustig zijn clichés over hedendaagse kunst — genre 'dat kan ik ook' — bovenhalen en aan de andere kant had de Gentse museum-directeur opvallend weinig zin om daar nog maar eens tegenin te gaan. Veto trok dan maar achteraf Jan Hoet zelf aan de mouw — Tobback hadden we vorige week immers al gehad — en vroeg hem op de man af hoe dat nu eigenlijk zat met die hedendaagse kunst in de stad.

Veto: Wat vindt u van het aanbod hedendaagse kunst in het Leuvense straatbeeld?

Jan Hoet: «Als ik er de architectuur mag bijnemen, denk ik onmiddellijk aan het gebouw van Groep T van Jaspers. Prachtig is het hoe je die studenten in een spiraal naar boven ziet lopen. Dat het gebouw niet past tussen alle neogotische architectuur? Die neogotische bouwwerken krijgen net een nieuw elan door die nieuwbouw. Maar verder heerst hier de behoudsgezindheid. Tobback heeft dat ook toegegeven in het debat. Hij heeft geen vertrouwen in de actuele kunst en architectuur en dus verkiesst hij te behouden wat hij heeft. Dat komt omdat men nog altijd geen besef heeft van wat een hedendaagse kunstenaar kan. Men gaat niet in op de specifieke taal van een kunstenaar — omdat men die niet begrijpt — en dus laat men de kunstenaar vallen. Kunst moet niet mooi zijn om kunst te zijn. Het moet niet altijd een beeldje op een pleintje zijn.»

Veto: In het debat pleitte u voor een samenwerking tussen culturele en politieke instanties. Is dat pleidooi gebaseerd op uw Gentse ervaringen?

Hoet: «In Gent word ik nu betrokken in elke nieuwe planning in de stad Gent. Ik heb daar vijftien jaar voor moeten vechten. Vroeger werd er niemand geraadpleegd, zelfs niet mijn collega's van het Museum voor Schone Kunsten of van Sierkunsten. Nu laten de politici toe dat je bij hen komt en zegt: "Allez meneer de burgemeester, ge gaat dat beeld daar toch niet zetten zeker. Dat trekt op niets." Van het een komt het ander, je zit al eens samen aan tafel en je begint te praten over het stedenbouwkundig beleid. Aan tafel worden de belangrijkste beslissingen genomen. Heel de bijbel is gebaseerd op tafelgesprekken.»

Veto: Hoe komt het dat men in Leuven dan niet toekomt aan zo'n samenwerking tussen kunst en politiek?

Hoet: «In Gent hebben we al een zekere traditie op het gebied van hedendaagse kunst, met ons museum en een aantal kollektioneurs daarrond. Hier ontbreekt die atmosfeer. In Leuven praten ze nog altijd over Bouts en dat is het. Leuven is ook een veel moeilijker stad om verandering in te brengen. In Gent speelt het probleem van 'de efemere stad' als platform voor business en communicatie veel feller. Je raakt er de kern van de filosofie van de stad. In Leuven heb je dat filosofische debat niet omdat een derde van de bevolking bestaat uit studenten en die hebben hier geen beslissingsrecht. De studenten gaan het beeld van de stad niet veranderen, zij komen en gaan en moeten zich voegen naar de heersende normen. Gent is meer een echte stad, de studenten vormen er maar een eilandje in een veel groter geheel.»

«Elke stad heeft natuurlijk zijn eigen persoonlijkheid, maar ook een zekere anonimiteit. Die zit in het grillige karakter van

de Europese steden. Of je nu in Gent of in Firenze rondwandelt, overal heb je in wezen hetzelfde gevoel. Je wil in zo'n stad verdwalen, die stad verkennen. Nu loop je daar aan voorbij, omdat er op elke hoek van de straat wel een verkeersbord of een verkeerslicht staat. In Gent is dat verschrikkelijk: overal paaltjes en lichten. Als ik burgemeester mocht zijn dan liet ik onmiddellijk alle verkeerslichten weghalen. Zo kan een stad weer haar anonimiteit herwinnen.»

Serra

Veto: Sommige kunstenaars zorgen voor drastische ingrepen in het straatbeeld. In New York had je bijvoorbeeld Richard Serra die een anoniem plein doormidden sneed met een lange ge-

Hoet: «Een groot verschil is dat wij vertrokken zijn van een bestaand gebouw. In het buitenland richt men vaak totaal nieuwe complexen op, waarvoor men een gerenommeerde architect aanzoekt. Maar zo'n architect is meer bezig met zijn eigen gebouw dan met de kunst die er zijn plaats in moet vinden. Meestal gaat zo'n architect dan van de gelegenheid gebruik maken om zo buitenissig mogelijk te werken, want met een museum mag dat, met een school niet. Nochtans moet een museumgebouw ook aan bepaalde voorwaarden voldoen. Je moet er kunstwerken kunnen ophangen en belichten, maar vele architecten houden daar geen rekening mee. Neem Richard Maier die in Barcelona voor één miljard driehonderdduizend frank het nieuwe

(foto Joost Hebens)

bogen metalen wand, de 'tilted arc'. Ze hebben dat kunstwerk uiteindelijk weer weggenomen omdat de mensen er zot van werden.

Hoet: «Ik vond dat een heel boeiend kunstwerk. Het heeft voor discussie gezorgd, mensen werden erdoor gekonfondeerd met hun eigen wereldbeeld. Het vertelt ook veel over de verschuiving die aan de gang is tussen openbare ruimte en prive-ruimte. Vandaag wordt de openbare ruimte geprivatiseerd. Alles staat in functie van de autogebruiker, wat per definitie een individu is. De openbare ruimte wordt ingericht volgens zijn noden met pijlten en strepen die aanduiden hoe hij moet rijden. Zo wordt de openbare ruimte de prive-ruimte van de autobestuurder. In zijn auto heeft hij een betere radio dan thuis, betere zetels en noem maar op. Die bestuurder kan niet verdragen dat er plots op zijn prive-domein een kunstwerk wordt geplaatst waarover hij moet nadenken.»

Veto: U krijgt in Gent nu uw eigen museum, het Smak (Stedelijk Museum voor Actuele Kunst). Wordt dat een museum naar buitenlands model?

blijven plakken, dan ga je beginnen knutselen. Dat is de cultuur van het tijdverdrif. Op een bepaald moment wil je dat iemand anders je kunstwerken mooi vindt. En uiteindelijk ga je van de overheid eisen dat ze je ondersteunt.»

Veto: Waar plaatst u zichzelf in het huidige kunstdiscours?

Hoet: «Voor mij telt in de eerste plaats de beleving, de emotie. Men probeert die emotie altijd weg te sijferen. Alles moet gekaderd worden in het discours, omdat men zo het overzicht tracht te behouden. Men wil de kunst in de greep houden, haar bemachtigen. Maar dat lukt niet altijd met de actuele kunst, met omdat die zo versplinterd is. Kunst laat zich niet zomaar vatten, en dat is maar goed ook.»

«Een paar jaar geleden was er in Antwerpen een overzichttentoonstelling van Fluxus (kunststroming uit de jaren zestig). Ik heb de tijd van Fluxus nog meegemaakt. Fluxus dat was een ongebreidelde stroom van ideeën, erg subversief en wild, bijna uitsluitend gericht op het onderbewuste. Maar als je op die tentoonstelling kwam, merkte je daar niets meer van. Het leek wel of je in Disneyland rondliep. Die kunstwerken waren uit elkaar getrokken, onschadelijk gemaakt tot pure visuele attracties. Dit was Fluxus (smijt zijn pakje Belga Light, zijn sigaret en zijn aansteker op een hoopje) en dit kreeg je te zien in Antwerpen (zet pakje, sigaret en aansteker netjes naast elkaar). Weg stroom, weg Fluxus.»

Veto: In het Stedelijk Museum in Amsterdam werd vorig jaar een doek van de Russische schilder Malevitch geantieked door een zekere Brenner die er een dollarteken op aanbracht. Wat vindt u daarvan?

Hoet: «Schitterend. Ik heb Rudi Fuchs (konservator Stedelijk Museum) gevraagd of ik dat werk niet mag hebben voor mijn museum. Zij willen het restaureren, maar ik zou dat zonde vinden. De werken van Malevitch worden nu louter als esthetische objecten bekeken, terwijl het eigenlijk hoogst revolutionaire schilderijen zijn. Dat wordt zo niet meer aangevoeld, alleen de marktwaarde telt nog. De betekenis van het kunstwerk verandert en eigenlijk is dat heel jammer. Brenner heeft dat bij Malevitch schitterend aangevoeld en dus bracht hij er een dollarteken op aan. Daarmee stelt hij die hele rekuperatiebeweging in vraag. Brenner valt Malevitch niet aan, wel de manier waarop wij naar zijn werken kijken. Hij voegt er een betekenis aan toe en zo gaan we misschien op een nieuwe manier weer naar die andere Malevitchen kijken. Maar ik mag dat eigenlijk niet zeggen omdat ik konservator ben. Ik moet schilderijen 'bewaren'.»

Dehaene

Veto: Zijn kunst en kommersie dan gezwoven vijanden?

Hoet: «Kommersie is niet noodzakelijk fout. Kommersie kan ook leven betekenen. Maar dat is iets anders dan kommersiële uitbuiting. Daarom probeer ik bedrijfsleiders er ook toe aan te zetten om een etisch verantwoord beleid te voeren. De rijkdom die zij vergaren op de rug van hun werknemers mag niet alleen ten goede komen van een kleine bovenlaag. Bedrijfsleiders moeten hun verantwoordelijkheid opnemen in de samenleving, bijvoorbeeld op het vlak van cultuur, milieu of sociale voorzieningen.»

Veto: Nu klinkt u toch weer als een politicus. Heeft u nog ambities in die richting?

Hoet: «Neen. Dat is voorbij. Ik ben in de politiek gegaan omdat ik een museum wou. Bon, ik heb nu mijn museum, voor mij volstaat dat (lacht). Er wordt nu wel meer over cultuur nagedacht in de politiek. Zelfs Jean-Luc Dehaene heeft het één keer over cultuur gehad. Naar aanleiding van de zaak-Dutroux heeft hij gezegd dat de regering veel te veel met de economie bezig was en veel te weinig met cultuur. En met dat ene zinnetje was het meteen gedaan met de cultuur.»

Bart Eeckhout
Stefan Huber
Jeroen Peeters